№№115–116
(2843–2844)

7жніўня 2008 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Шаноўныя чытачы!
Па пытаннях распаўсюджвання газеты жыхары сталіцы могуць звяртацца па тэлефоне 328-63-93, усе астатнія — па тэлефоне 328-68-71.

ТЕМА ДНЯ

Что там, на полях?

Хозяйства Беларуси уже собрали около четырех миллионов тонн зерна. Урожайность зерновых нынче опережает прошлогодний уровень примерно на 6,5 центнера и составляет почти 37 центнеров с гектара.

По словам первого заместителя министра сельского хозяйства и продовольствия **Надежды КОТКОВЕЦ**, если раньше мы импортировали до 2 млн тонн фуражного зерна, то в году текущем его покупать скорее всего не придется. Этот вывод мотивирован хорошим созревшим урожаем. По предварительным оценкам — около 8 млн тонн зерна. При этом госзаказ продовольственного зерна составляет 1 млн тонн.

Чтобы свести потери к минимуму, жатва должна быть завершена в основном к 20 августа. Поэтому уборочный конвейер должен на каждом этапе работать без сбоев. К сожалению, по информации, поступающей с мест в Минсельхозпрод, много нареканий вызывает работа зерноуборочной техники лидского производства, а в дилерских центрах лидчан зачастую нет нужных запчастей. В результате — комбайны в случае поломки простаивают по нескольку дней, хотя теперь действительно дорога каждая минута!

Заготовку зерна сдерживает и работа центровывоза. Поэтому, уверены в Минсельхозпроде, свое плечо должны активнее подставлять промышленные и перерабатывающие предприятия, военные.

Итак, в тройку лидеров жатвы сегодня входят хозяйства Минской области, где намолочено около миллиона тонн зерна. На втором месте — сельхозорганизации Гомельщины, на третьем — хозяйства Брестской области.

Игорь ГРИШАН.

КАМЕРТОН

от Сергея Ваганова

Часовня на родниках

В минувшее воскресенье отмечались шесть десятилетий жизни художника Бориса Цитовича.

Больше половины этой жизни прошло в деревне Забродье Вилейского района, где Цитович поселился с женой Валентиной, театральным режиссером по образованию и призванию, а также труженицей, крестьянкой и верным другом по таланту своего человеческого естества. Там же, в Забродье, родился у них сын Данила, уже тоже художник, скульптор, мастер по любому механизму, дереву и железу, но прежде всего, конечно, сын...

Вот в этой деревне, где всего-то с десяток живых дворов, собрались художники, артисты, священники, музейные работники из Вилейки, деревенские люди из Забродья и разных других мест — друзья Цитовичей, несколько десятков человек, если не все сто.

Общественный интерес к жизни Цитовичей, выражаемый газетными публикациями и документальными фильмами, накатывал волнами, но без особой практической пользы для их дел. Сначала он вызывался экзотичностью факта: горожане по происхождению и воспитанию, они сами (!), без государственного принуждения, уехали в деревню, что, с одной стороны, вызывало подозрения и пересуды, а с другой — считалось подвигом и продолжением народнических традиций.

На самом деле они искали себя в жизни не по лжи, в неучастии во лжи — так формулировал кредо честного советского человека, возможность для него оставаться честным Солженицын, вспоминаемый сегодня по известной печальной причине особенно часто. Даже глава государства, в котором *дзержинщина* **на каждом шагу, пособолезновал "родным и близким выдающегося писателя и общественного деятеля"...**

У меня нет права утверждать, что Цитовичи осознанно искали смысл Богом данной им жизни по Солженицыну. Но, как, увы, немногие в те времена, они не струсили на краю открывшейся их поколению пропасти правды, не испугались, скажу по-другому, ее космической высоты. И очень скоро, если не сразу, неучастие во лжи оказалось для них невозможным без участия в правде.

Свое участие в правде они нашли в детях, стариках, земле, истории и искусстве. Создав при сельсоветском Доме культуры изостудию и кукольный театр "Ялінка", они постигали правду с детьми. Посадив на берегу Нарочанки рощу, где каждое дерево — имя и память о погибшем и ушедшем ветеране мировых войн, они учились правде у Истории. Растут в этом "Палисаде Победы" и деревья, посаженные Алесем Адамовичем и Василем Быковым — у них они тоже учились правде. Взвалив на себя все заботы о забродских стариках, они постигали кровную связь с их землей, приникли к ней, а потом и она проникла в их душу, тоже став их правдой. Найдя в ближнем лесу то, что осталось от кладбища, где хоронили погибших и умерших от ран солдат Первой мировой, они вырвали у забвения имена и могилы, сложили памятник, поставили кресты...

Сегодня их главная и, похоже, пожизненная забота — музей Первой мировой войны. Глобальный проект, охватывающий огромную территорию, от Вилейки до Сморгони и Нарочи, называемую "театром военных действий", то есть жесточайших, вплоть до газовых атак, боев...

Об этом было уже немало публикаций в прессе, в том числе государственной, если еще писать, то, конечно, не скорописью. Но, знакомясь с тем, что Цитовичи уже сделали, поневоле задаешься вопросом: почему власть и церковь, благословившая, к слову, начинание, столь нерасторопны в помощи делу Цитовичей, материальной, разумеется, прежде всего? Не потому ли, что нет в этом выгоды для них, идеологического первенства, нет "славы русского оружия", официозной героики и псевдопатриотизма, а есть только бремя памяти, скорби и правды...

Осмелюсь утверждать, что подобное бремя неподъемно не только для власти, но и для многих из нас, стремящихся, в лучшем случае, к неучастию во лжи, но бегущих, как черт ладана, участия в правде.

Бремя, в том числе буквальное, в виде бревен, которые Цитович возносил на венцы часовни, а теперь возносит на звонницу.

Часовни, на которую ушла вся премия "За духовное возрождение" (редкий случай совпадения смысла и дела).

Часовни, в стены которой вошла не только боль души, но и боль спины, надорванной еще на возведении ветряной мельницы в знаменитых "Дудутках"...

Даль определяет часовню как "маленькое строенье", которое ставится "в виде памятника, или на распутьях, на родниках...".

Пример Цитовичей — это пример жизни "на родниках". Жизни, в которой нет ни грамма мути и фальши, а есть участие в Правде, от которого сужается пространство для лжи.

kamerton_41@mail.ru

ПАЛІТКУХНЯ

Сацыял-дэмакратычная ракіроўка

На адбыўшымся ў мінулую нядзелю пазачарговым з'ездзе Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Анатоль Ляўковіч змяніў на пасадзе старшыні Аляксандра Казуліна.

Нагадаем, што спачатку гэты з'езд планавалася правесці як тэхнічны. На ім павінны былі толькі вылучыць ад партыі патэнцыяльных кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Аднак большасць дэлегатаў (а іх з'ехалася 76 з 86 абраных) запатрабавала ўключыць у парадак дня пытанне аб пераабранні партыйнага кіраўніцтва. На пасаду старшыні партыі спачатку вылучылі чатыры асобы. Аднак Алег Трусаў і Мечыслаў Грыб адмовіліся балатавацца. Таму прэтэндэнтаў засталося двое: старшыня партыі Аляксандр Казулін, які знаходзіцца за кратамі, і выканаўца абавязкаў старшыні партыі Анатоль Ляўковіч.

53 дэлегаты прагаласавалі за Ляўковіча, 22 — супраць. Такім чынам, Аляксандра Казуліна абвясцілі ганаровым старшынёй партыі і фактычна адсунулі ад кіраўніцтва.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Анатоль ЛЯЎКОВІЧ: «З'езд рэальна ацаніў ролю людзей у партыі»

Пасля з'езда яго рашэнне пракаментаваў новы старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Анатоль ЛЯЎКОВІЧ:

— Адразу хачу адзначыць, што камісіяй па падрыхтоўцы з'езда не ўносілася пытанне аб змене кіраўніцтва партыі. Гэтае пытанне паднялі дэлегаты з'езда. І шмат хто з іх спасылаўся на звароты самога Аляксандра Казуліна да ўсіх сяброў партыі. А такіх зваротаў было два, і Аляксандр Уладзіслававіч сам ставіў пытанне аб тым, каб на гэтым з'ездзе было зменена кіраўніцтва партыі. І ініцыятыва гэтая прагучала яшчэ да пахавання Ірыны Іванаўны. А пасля Аляксандр Казулін паўтарыў яе. Акрамя таго, Аляксандр Уладзіслававіч тады падняў і пытанне аб стварэнні ў партыі фракцыі. У той сваёй заяве каардынатарам фракцыі была прызначана старэйшая дачка Аляксандра Казуліна — Вольга. Пасля чаго, на маю думку, фракцыя і распачала партыйныя рознагалоссі. Зразумела, што многім гэта не падабалася — партыя павінна быць стабільнай, арганізаванай, павінна эканамічна развівацца... Вынікі галасавання вам вядомы. Па аб'ектыўных прычынах не прыехалі толькі 9 дэлегатаў, так што з'езд прайшоў вельмі арганізавана. І ўсе сышліся аднадушна — партыю трэба прывесці ў адэкватны стан. Што гэта значыць? У 2005 годзе я змяніў Мікалая Статкевіча на пасадзе старшыні партыі, і з таго часу займаўся ўсімі арганізацыйнымі і аператыўнымі пытаннямі. Калі ў партыю прыйшоў Аляксандр Уладзіслававіч, адразу пачалася прэзідэнцкая кампанія, і ў яго проста не было часу займацца партыяй. А пасля яго пасадзілі ў турму. Натуральна, што зараз адтуль ён не можа аператыўна арганізоўваць і ўпраўляць партыяй з-за таго, што не атрымлівае адэкватнай і дакладнай інфармацыі. Інфармацыя ішла праз Ігара Рынкевіча, праз каго-небудзь яшчэ... Але на прэзідыуме партыі з Рынкевіча знялі статус прадстаўніка Казуліна. Менавіта за тое, што той займаўся дэзінфармацыяй аб стане ў партыі. 28 лютага на месца Рынкевіча была прызначана Вольга Казуліна. Але з таго часу яна не прыехала ні ў адну арганізацыю, не пацікавілася, чым жыве партыя, ні разу не сустрэлася з кіраўніцтвам партыі... Хоць мы неаднойчы дамаўляліся аб сустрэчах. І гэта гаворыць пра тое, што Вольга Казуліна таксама не магла валодаць аб'ектыўнай інфармацыяй аб стане ў партыі, і, суадносна, не магла даваць такую Аляксандру Уладзіслававічу Казуліну. Таму з'езд рэальна ацаніў сітуацыю і ролю людзей у партыі.

А Аляксандра Казуліна мы абвясцілі ганаровым старшынёй і тым самым, на мой погляд, яшчэ вышэй паднялі яго статус у вачах грамадскасці Беларусі і замежжа. Таму што шмат партый і старшынь, а ганаровых — на пальцах пералічыць можна. Такім з'яўляецца, здаецца, толькі Станіслаў Багданкевіч у Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

АЛЬТЭРНАТЫВА

Вольга КАЗУЛІНА: «З гэтага моманту палітычная кар'ера Ляўковіча пойдзе на спад»

Мы звярнуліся за каментарыем рашэння партыі і да Вольгі КАЗУЛІНАЙ.

— Спадар Ляўковіч дабіўся таго, чаго заўсёды хацеў — стаць старшынёй партыі, — кажа яна. — Але, як мне падаецца, яго палітычная кар'ера з гэтага моманту пойдзе на спад. Таму што з такімі людзьмі на міжнародным узроўні ніхто не будзе мець зносіны. Мала таго, што ён падставіў сябе, дык яшчэ і зняславіў усю партыю. Проста вельмі шкада тых людзей, якія рызыкуюць сваімі свабодамі, сем'ямі, работай... Якія ўступілі ў партыю і не пабаяліся гэтага. А іх узялі і падставілі.

— Ініцыятыва аб змене кіраўніцтва насамрэч сыходзіла ад Аляксандра Уладзіслававіча?

— Так, ён і праўда быў незадаволены кіраўніцтвам партыі. І некалі гэтыя пытанні трэба было вырашаць, бо іх назбіралася вельмі шмат. Пачаліся нават фальсіфікацыі дакументаў, і, натуральна, нікому гэта не падабалася. Але за дзень да з'езда я патэлефанавала спадару Ляўковічу і сказала, што мы не будзем ініцыяваць пытанне аб змене кіраўніцтва. Таму што зараз на парадку дня — парламенцкія выбары. Кампанія вельмі сур'ёзная, нервовая і небяспечная. Я прапанавала Анатолю Ляўковічу правесці з'езд мірна і ціха. Таму што ў нас ёсць іншыя мэты. На што было адказана: "Усё так і будзе". А на наступны дзень былі абліты брудам і Аляксандр Казулін, які знаходзіцца ў няволі, і я. Самае цікавае, што мяне ў якасці дэлегата з'езда не прызналі, хоць я з'яўляюся прамым прадстаўніком Аляксандра Уладзіслававіча.

— Анатоль Іосіфавіч сцвярджае, што вы не сустракаліся з прадстаўнікамі партыі, не валодалі аб'ектыўнай інфармацыяй...

— Давайце пачнём з таго, што я еджу па рэгіёнах — была ў Магілёве, Бабруйску... Але калі аднойчы на прэзідыуме я папрасіла, каб мяне ўключылі ў склад дэлегацыі, якая ездзіць і сустракаецца з людзьмі, то мне сказалі: "Дзяўчынка, а хто ты тут такая? Ты што, задумала нас кантраляваць? Ідзі туды, адкуль прыйшла". Вось вам адказ на тое, ці хацеў Ляўковіч, каб я прадстаўляла Казуліна. Хоць мяне зараз разоў у дзесяць больш, чым Ляўковіча, запрашаюць на сустрэчы і ў Еўропу, і ў Амерыку. Напэўна, гэта не ўсім падабалася.

— Тым не менш Аляксандр Казулін абраны ганаровым старшынёй партыі... Што ж за крыўды могуць быць?

— На мой погляд, зроблена гэта толькі для таго, каб карыстацца прозвішчам Казуліна. Думаю, што гэта не атрымаецца. Я паслала тату тэлеграму, дзе поўнасцю апісала з'езд. І, як мне падаецца, у хуткім часе чакайце ад Аляксандра Казуліна гучных заяў.

Алесь СІВЫ.

РЭЗАНАНС

Па-здрадніцку!

Група палітыкаў і грамадскіх дзеячаў Беларусі выступіла з заявай, у якой назвала рашэнне пазачарговага з'езда Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) амаральным.

Подпісы пад заявай паставілі **Мікалай Аўтуховіч, Дзмітрый Дашкевіч, Цімафей Дранчук, Дзмітрый Каспяровіч, Юрый Лявонаў, Міхаіл Марыніч, Мікалай Маркевіч, Павел Севярынец, Сяргей Скрабец, Мікалай Статкевіч і Артур Фіньковіч**. Усе гэтыя людзі — прадстаўнікі апазіцыі і былыя зняволеныя.

"Мы выказваем рашучы пратэст дзеянням Анатоля Ляўковіча і яго каманды, якія здрадніцкім чынам адлучылі ад кіравання партыяй палітзняволенага Аляксандра Казуліна і ўсіх яго калег, што яго падтрымлівалі і актыўна праводзілі кампанію "Свабоду Казуліну", — заявіў у інтэрв'ю БелаПАН адзін з ініцыятараў стварэння камітэта ў абарону правоў зняволеных "Над бар'ерам" Ц.Дранчук. Паводле яго слоў, *"тыя, хто падпісаўся, на практыцы ведаюць, наколькі маральна дапамагае падтрымка і як цяжка ўспрымаюцца здрадніцкія дзеянні калег па партыі"*.

"На наш погляд, найбольш верагодным тлумачэннем гэтых амаральных і здрадніцкіх дзеянняў з'яўляецца дамоўленасць каманды Ляўковіча з дыктатарскім рэжымам напярэдадні парламенцкіх выбараў, — лічыць Ц.Дранчук. — *Пры такіх акалічнасцях мы не выключаем, што Ляўковіч можа быць адным з прызначаных псеўдадэмакратаў у Палаце прадстаўнікоў"*.

Выказваючы салідарнасць і словы падтрымкі А.Казуліну, былыя зняволеныя палітыкі і грамадскія дзеячы заявілі пра адмову супрацоўнічаць з А.Ляўковічам і яго прыхільнікамі. У заяве таксама ўтрымліваецца заклік да прадстаўнікоў дэмакратычнага руху *"не прызнаваць старшынства Ляўковіча ў БСДП (Грамада)"*.

Игорь РЫНКЕВИЧ: Луна не затмит солнце, даже если у нее будут очень большие «уши»

Разные мнения звучат по поводу того, что произошло в партии. Произошедшее аналитики уже назвали и политической авантюрой, и предательством, при этом поневоле сравнивая масштабы личности Александра Козулина и его "сменщика". Зампредседателя БСДП Игорь Рынкевич, отказавшийся от постов в новом руководстве партии, сравнил партийных председателей с недавним солнечным затмением.

— Сейчас в Беларуси и за рубежом задаются вопросом "ху из Левкович", сравнивая последнего с профессором Козулиным. А соотносятся Левкович и Козулин, как Луна и Солнце: просто недалекий от нас спутник закрыл на мгновение находящегося вдали политического гиганта. Такое затмение, даже если у Луны будут очень большие "уши", — скоротечно, — считает Рынкевич. — Недавно А.Лукашенко заявил, что для получения представителем оппозиции мандата депутата парламента авторитарному правителю придется тому помогать, таща за уши. И сегодня многие особое внимание устремили на уши Левковича, полагая, что его действия против Козулина, напоминающие рвение новозаветного Иуды, "достойны" кресла депутата Палаты №4. Но такого вознаграждения не произойдет, история учит: при всей любви правителей к предательству в стане противников они при удобном случае избавлялись от единожды предавших.

В интервью сайту, представляющему интересы коммунистов во главе с Сергеем Калякиным, Левкович и вовсе довел ситуацию до фарса: он провозгласил свое председательство "реальным руководством" Грамады и началом участия партии в очередной "президентской кампании". И хотя в действительности это становится началом политической агонии грамадовской верхушки, в оппозиционной среде повис вопрос: кому, кроме властей, понадобилось свержение Александра Козулина?!

И.Рынкевич, который в соответствии с решением Конгресса ОДС, по-прежнему является членом руководящих структур ОДС, полагает, что *"очень скоро по реакции руководителей оппозиции действительное положение Александра Козулина и его "тени" выявится совершенно отчетливо"*.

По его мнению, всем морально здоровым силам в партии нельзя поддаться стремлению покинуть Грамаду, важно сплотиться в отстаивании социал-демократических принципов и идей Александра Козулина. "Мы будем противостоять ползучему большевизму. В ранее созданную фракцию БСДП *"За внутрипартийную демократию" обращаются десятки грамадовцев, в том числе и те, кто раскаялся в принятом на съезде вероломном решении. Время левковичей-грибов проходит, а звезда Козулина восходит в свой зенит"*, — заявил Игорь Рынкевич.

«Не дожить до разочарования в тех, кого ты считал друзьями, — это тоже своего рода подарок судьбы»

Когда-то, когда Козулина только-только посадили, мы встретились с Ириной Козулиной в Вильнюсе. Там как раз была сумасшедшая тусовка с участием президентов Польши и Литвы, Хавьера Соланы; ожидался и Виктор Ющенко. И я сказал тогда Ирине Ивановне:

— Белорусская социал-демократия — это всего лишь идейное обоснование политического каннибализма. Эта партия пожирает всех своих лидеров, которые убеждены, что ее контролируют. Съели Карпенко и Трусова, затем съели Сечко, затем — Статкевича, который и вовсе был убежден, что это он их всех ест, а не они его. Имейте в виду, когда источники финансирования закончатся, ближайшие соратники с радостью продадут структуру новой жертве. Чтобы сначала съесть ее деньги, а потом и ее самое.

Ирина Ивановна тогда мне сказала, что эти милые люди так верны Александру Владиславовичу, так разделяют ее горе, так много ей помогают в борьбе за его освобождение...

Иногда я думаю, что не дожить до разочарования в тех, кого ты считал друзьями, — это тоже своего рода подарок судьбы.

Александр ФЕДУТА.

АД РЭДАКЦЫІ

Чакаем

Але ўжо відавочна, што абодва бакі маханулі шашкамі і нічога добрага з гэтага не атрымалася. Спадарыні Вользе сапраўды, напэўна, трэба было больш працаваць з сябрамі партыі. Візіты ў Еўропу і ЗША — патрэбная рэч, але лёс партыі, лёс краіны вырашаецца тут, у Беларусі. А спадару Ляўковічу неабходна задумацца, ці сапраўды ўсё так добра, калі ў партыі адбываецца скандал за скандалам. І каго БСДП будзе вылучаць кандыдатам у прэзідэнты — А.Казуліна ці...?

SVERIGES AMBASSAD

Пасольства Швецыі Рэспубліка Беларусь

Шведскае пасольства ў Мінску шукае супрацоўнікаў

Швецыя адкрывае сваё пасольства ў Беларусі і ўвосень мае намер распачаць падбор мясцовага персаналу. Адкрыццё пасольства запланавана на зіму, таму непасрэдна набор супрацоўнікаў будзе ажыццяўляцца ў канцы 2008 — пачатку 2009 г.

Больш інфармацыі пра ўмовы і працэдуру пошуку супрацоўнікаў можна атрымаць на хатняй старонцы Аддзялення пасольства Швецыі ў Мінску — **www.sweden.by**

Народная Воля http://www.nv-online.info
7 ЖНІЎНЯ 2008 г.

ПАРТРЭТНАЯ ГАЛЕРЭЯ

Дзяніс САДОЎСКІ:

«Трэба вярнуць людзям веру ў перамены»

За апошні год Дзяніс Садоўскі, адказны сакратар аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя", арганізаваў і быў удзельнікам шэрагу сацыяльных кампаній. На ягоную думку, прыйшоў час узяць удзел і ў кампаніі па выбарах у Палату прадстаўнікоў. Садоўскі збіраецца балатавацца ў парламент і лічыць, што яму ёсць што сказаць суграмадзянам.

— Дзяніс, чаму ўсё ж вы вырашылі ўключыцца ў гэту выбарчую кампанію?

— Асноўная мэта майго ўдзелу ў выбарах — гэта перамога ў сэрцах людзей. Гэта тое, да чаго я імкнуся, і тое, чаго я буду дабівацца разам са сваёй камандай. З хрысціянамі, якія мяне падтрымліваюць, а таксама з людзьмі, якія проста неабыякавыя да краіны, да хрысціянскіх, да кансерватыўных каштоўнасцяў. Галоўная задача, якую я бачу перад сабой, — вярнуць людзям веру ў перамены. Гэта значыць, што перамен можна дасягнуць, што паказваюць і нашы паспяховыя кампаніі.

— А якія кампаніі вы лічыце ўдалымі?

— Зусім нядаўна, прыкладам, актывісты, якія ўваходзяць у аргкамітэт па стварэнні БХД, праводзілі кампанію па забароне рэкламы экстрасэнсаў, астролагаў і майстраў таро ў СМІ. І гэта прынесла вынікі! Так, у чэрвені гэтага года парламент унёс у закон дапаўненне, якім забараняецца рэклама акультных паслуг. Кіраваў кампаніяй менавіта я — і лічу гэты поспех доказам таго, што і ў цяперашніх умовах грамадскасць здольная нешта змяніць у дзяржаве.

Ну і нельга не ўспомніць кампанію па зборы подпісаў аб змяненні рэлігійнага заканадаўства. Цэрквы сабралі больш за 50.000 подпісаў, што таксама для нашых умоў вельмі і вельмі няблага. І гэта подпісы, якія не прапалі і не прападуць, гэта подпісы, якія будуць перш за ўсё выкарыстаныя, калі сітуацыя зменіцца. І я веру, што адным з першых законаў будзе зменены закон аб свабодзе сумлення.

— Што, на ваш погляд, тады замінае адбыцца пераменам у грамадстве?

— Нельга мірыцца з хлуснёй. Яна ёсць паўсюль, большасць людзей бачыць, што адбываецца навокал, але яны маўчаць. Я хацеў бы давесці людзям, што маўчанне — гэта горш, чым дзейнае зло. Бо, як сказаў адзін сапраўды разумны чалавек, для таго, каб зло прагрэсіравала, дастаткова, каб добрыя людзі проста нічога не рабілі. А гэта якраз тое, што цягам некалькіх гадоў адбываецца ў нашай краіне. Добрыя людзі альбо працуюць не так як след, альбо зусім маўчаць, а зло працягвае свае дзеянні. Я веру ў тое, што калі добрыя людзі аб'яднаюцца, то сітуацыю можна змяніць. Людзі, якія ведаюць, чаго яны хочуць, ведаюць, што адбываецца ў нашай краіне.

За тое, што адбываецца зараз у нашай краіне, адказны кожны з нас. Адказны і я ў тым ліку, бо, магчыма, не зрабіў цалкам тое, што павінен быў зрабіць. Не працаваў так эфектыўна, як павінен быў працаваць. Адказны кожны з нас, нельга так казаць, што вось адказны ён, адказны прэзідэнт, адказны міністр, адказны чыноўнік — адказны кожны за тое, што маем. Таму мы павінны перагледзець усё, што мы рабілі дагэтуль, і пачаць працаваць сапраўды не напаказ, а на змену сітуацыі ў краіне. Трэба паказаць людзям, што яны могуць дасягнуць перамен, але пры гэтым падкрэслю, што без веры ў Госпада гэтых змен дасягнуць немагчыма.

Кожны чалавек, які верыць у Госпада, гэта ёсць агеньчык, які асвятляе цемру вакол сябе. Але па адным гэтыя агеньчыкі не маюць поўнай сілы, якая ёсць у паўнавартаснага агню. Таму я бачу мэту сваёй кампаніі — аб'яднаць асобныя агеньчыкі і запаліць моцны агонь тых людзей, якія вераць у Госпада, вераць у перамены для нашай краіны. Як гаворыцца ў Святым Пісанні: "Вы ёсць святло для гэтага свету". Хочацца, каб мы той агонь веры распаўсюдзілі на іншых людзей, з якімі будзем размаўляць. Агонь веры ў тое, што ўсё небезнадзейна ў Беларусі. Наша пасланне ідзе да сэрцаў людзей. Зноў жа ў Святой кнізе гаворыцца, што адзін чалавек, які верыць у Госпада, зможа перамагчы тысячу, а двое — змогуць перамагчы цемру. У нашай краіне сапраўды цемра, якую мы зможам перамагчы толькі разам. Я веру, што пасля гэтага мы зможам прынесці нашай краіне сапраўдныя хрысціянскія стандарты, і Беларусь стане заможнай і незалежнай. Мы бачым новую Беларусь як дэмакратычную краіну, якая стаіць на хрысціянскім кансерватыўным падмурку.

— Не баіцеся "абвінавачанняў" у залішняй маладосці для дэпутацтва?

— Так, шмат хто кажа: "Дзяніс, куды ты ідзеш? Табе толькі 25 год — ці не зарана ты пачаў?" Я веру, што маладосць — гэта не грэх, гэта не загана. Маладосць — гэта перавага, якую мае чалавек. Бо ён актыўны, бо ён яшчэ верыць у тое, што ён робіць, у тое, што ягоныя дзеянні — небезнадзейныя. Тое, што я пайшоў на выбары, ёсць сапраўды жаданне майго сэрца данесці да людзей агеньчык веры, надзею на тое, што сітуацыя ў краіне зменіцца толькі тады, калі мы разам пачнем яе мяняць.

— Як стасуюцца мэты актывіста БХД з пасланнем АДС да выбаршчыкаў?

— Асабіста я б дадаў да паслання АДС ці нават бы крыху перайначыў бы вось што: кантроль над уладай, мне здаецца, гаворыць пра тое, што мы не можам стаць самі ўладай, а будзем толькі спрабаваць яе кантраляваць нейкім чынам. Мне здаецца, гэта трошкі не той пасыл, якім ён павінны быць. Але, канешне, я буду выкарыстоўваць пасланне АДС у сваёй кампаніі.

— Што можаце сказаць пра сваю акругу?

— Праца з людзьмі, лічу, была праведзена неблагая. Мы арганізавалі сацыяльныя кампаніі ў сваёй 103-й Масюкоўшчынскай акрузе, сацапытанні, распаўсюджвалі інфармацыю наконт будучых выбараў, наконт хрысціянскай дэмакратыі. Вось, напрыклад, кампанія "Святлафор" дазволіла нам даволі шмат даведацца пра настроі людзей. Жыхарам раёна неадкладна патрабуецца святлафор альбо падземны пераход на дарозе з інтэнсіўным рухам, якая ідзе праз Кунцаўшчыну са Ждановіч. Шмат хто казаў нам, што там нават гінулі людзі. Мы збіралі подпісы — і людзі падыходзілі літаральна натоўпам, нават прыемна было збіраць. За дзве гадзіны мы сабралі 167 подпісаў, больш таго, людзі прасілі нас пачакаць, каб яны паспелі прывесці сваіх сваякоў, каб тыя таксама падпісаліся. І прыводзілі! Гэта паказала, што менавіта хвалюе людзей на месцах. Вось за гэта яны гатовы змагацца, хаця б пакуль і подпісамі сваімі. Не ўсё безнадзейна ў нашым грамадстве! Дарэчы, зараз выбаршчыкам будзе зусім проста ажыццяўляць зваротную сувязь са мной як з кандыдатам у дэпутаты — у сеціве запрацаваў мой спецыяльны сайт http://ds.bchd.info/.

Гутарыў Пётр КУХТА.

ДАВЕДКА

Дзяніс Садоўскі нарадзіўся 11 чэрвеня 1983 года ў Мінску. Хрысціянін.

Жанаты. У 2002 годзе скончыў Мінскі машынабудаўнічы каледж па спецыяльнасці "эканаміст-маркетолаг", у 2006-м — Мінскі інстытут кіравання па спецыяльнасці "эканаміст". Працуе начальнікам упраўлення развіцця міжнароднага супрацоўніцтва ТАА КК "Беларусь Капітал Менеджмент" (Масква). Сябра Беларускай асацыяцыі журналістаў.

Арганізатар Кампаніі барацьбы з акультызмам (снежань 2007 года — май 2008 года), адзін з каардынатараў Кампаніі ў абарону права на свабоду сумлення (сакавік 2007-га — май 2008-га). Адзін з арганізатараў кампаніі "Пакаянне" (2007г.), прымеркаванай да 70-й гадавіны піка сталінскіх рэпрэсій і ўшанаванні памяці ахвяр масавых рэпрэсій. Арганізатар шэрагу мясцовых кампаній у Фрунзенскім раёне па добраўпарадкаванні раёна і паляпшэнні ўмоў жыцця.

Досвед працы ў выбарчых кампаніях:

— актыўны сябра штаба А.Мілінкевіча ў прэзідэнцкай кампаніі 2006 года;

— кандыдат у мясцовы савет дэпутатаў на выбарах 2007 года.

Захапленні: здаровы лад жыцця, футбол, рыбалка.

Спадар Арэнс ужо ведае, як праходзяць беларускія выбары

Місію АБСЕ, якая будзе назіраць за беларускімі парламенцкімі выбарамі, узначаліў нямецкі дыпламат Ганс-Генрых Арэнс.

Для Беларусі гэта ўжо не новая персона. Менавіта Арэнс узначальваў місію АБСЕ, якая працавала ў Беларусі падчас мінулых прэзідэнцкіх выбараў.

Тым часам у Беларусь ужо прыехалі першыя тры прадстаўнікі місіі назіральнікаў АБСЕ на парламенцкіх выбарах. За некалькі дзён да выбараў запланаваны прыезд кароткатэрміновых назіральнікаў. Гэтая група будзе самай шматлікай — каля 300 чалавек.

На гэтых выбарах упершыню будуць галасаваць арыштаваныя

Выбаршчыкі, якія адбываюць пакаранне ў выглядзе арышту, маюць права галасаваць на выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў.

Такое тлумачэнне дала Цэнтральная выбарчая камісія на пасяджэнні ў Мінску.

У адпаведнасці з рашэннем ЦВК грамадзяне, што адбываюць пакаранне ў выглядзе арышту ў арыштанцкіх дамах, следчых ізалятарах і турмах, галасуюць па месцы знаходжання. Кіраўнікі адпаведных устаноў падаюць спісы ў акруговыя выбарчыя камісіі не пазней 12 верасня.

Бюлетэнь для галасавання выдаецца пры прад'яўленні пашпарта, а ў выпадку яго адсутнасці — пры прад'яўленні асабістай справы.

Па дадзеных ЦВК, на даны момант пакаранне ў выглядзе арышту ў Беларусі адбываюць крыху болей за тысячу чалавек.

Самакрытыка

Баранавіцкая незалежная газета "Intex-press" 31 ліпеня надрукавала інтэрв'ю карэспандэнта газеты Руслана Гарбачова з дэпутатам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу другога і трэцяга скліканняў Мікалаем Сергіенкам, які вельмі крытычна ацаніў сваю дзейнасць і дзейнасць усіх цяперашніх дэпутатаў. На пытанне карэспандэнта, як ён ацэньвае вынікі васьмігадовай працы ў парламенце, Мікалай Сергіенка адказаў:

— Калі ацэньваць па 10-бальнай сістэме, я б сабе паставіў адзнаку 4. Адзнак 7—10 я не паставіў бы нікому, пяці дэпутатам паставіў бы "шасцёркі". Большасці парламентарыяў трэба ставіць 4—5. Сваю работу, як і работу іншых дэпутатаў, я ў першую чаргу ацэньваю па яе эфектыўнасці. Шмат працаваць — гэта не заўсёды добра працаваць.

Паважаная "Народная воля"! Вы мала пішаце пра пазіцыю тых, хто прытрымліваецца ідэі байкоту выбараў. Між тым, наколькі я ведаю, у грамадстве такія настроі вельмі моцныя — наўпрост не хадзіць ні на якія выбары, бо ўсё роўна падмануць. Калі казаць пра маю асабістую пазіцыю, то я яшчэ не вызначыўся. Дапамажыце мне, прадстаўце на сваіх старонках розныя пункты гледжання.

Міхась НАВІЦКІ, Магілёў.

Выконваем просьбу нашага чытача. Тым больш што тых, хто адмаўляецца ад удзелу ў выбарах, становіцца ўсё больш.

Байкот — хлусні!

Прадстаўніца Партыі БНФ Святлана ЛАПІЦКАЯ з Жодзіна дэманстратыўна адмовілася ад удзелу ў выбарах прама ў памяшканні акруговай выбарчай камісіі. Прапануем вам тэкст яе адкрытага звароту.

"24.07.2008 г. у памяшканні Жодзінскай акруговай выбарчай камісіі №66 я, прадстаўніца ПБНФ Святлана Лапіцкая, афіцыйна абвясціла пра сваю адмову ўдзельнічаць у так званых выбарах дэпутатаў у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання, якія плануецца правесці восенню 2008 года, і дэманстратыўна адмовілася рэгістраваць сваю ініцыятыўную групу.

Гэты мой крок прадыктаваны тым, што для рэальных перамен у бок дэмакратызацыі выбарчага працэсу, акрамя палітычных заяў кіраўніцтва РБ, нічога не зроблена. Як і раней, сфарміраваны надзейныя механізмы для маніпуляцый галасамі выбаршчыкаў, імі кіруюць тыя ж самыя асобы, што працавалі на "план" ва ўсіх мінулых "выбарчых спектаклях"...

Назіраемыя разыходжанні ў афіцыйнай рыторыцы і практычных захадах падчас прасоўвання выбарчага працэсу, неўключэнне ў склад акруговых выбарчых камісій па ўсёй краіне такіх аўтарытэтных і дасведчаных асоб, як Станіслаў Шушкевіч, Валянцін Голубеў, Пятро Казлоўскі, Аляксандр Сасноў, у тым ліку ў Жодзіне — Аляксей Лапіцкі (праваабаронца, сябра Сойму ПБНФ) — сведчыць толькі пра адно: выбараў і на гэты раз не будзе.

Улады, нягледзячы на афіцыйныя заявы, працягваюць зневажаць свой народ... А садзейнічаць падобнаму падману сваім удзелам у чарговым выбарчым фарсе, як чалавек сумленны і адказны, я — адмаўляюся.

Заклікаю ўсіх тых, хто не згубіў пачуццё ўласнай годнасці, выказаць свой недавер кіраўніцтву ЦВК, цяперашняму рэжыму... і не хадзіць на выбарчыя ўчасткі, не ўдзельнічаць у падложным спектаклі, сканцэнтраваць свае намаганні на адстойванні права на рэальны, свабодны і дэмакратычны выбарчы працэс, на свабодныя і дэмакратычныя выбары ў Беларусі.

Я, Святлана Лапіцкая, сябра ПБНФ, праваабаронца і грамадзянская актывістка, удзельніца выбарчых кампаній 2001, 2003, 2004 і 2006 гг. — здымаю сваю кандыдатуру не на карысць нейкага іншага прадстаўніка ў будучым "палітычна-наменклатурным фарсе" . Гэта было б абсурдным яшчэ і таму, што ўсе вылучаемыя кандыдатуры з Жодзіна і Смалявіч сёлета не выклікаюць даверу як сапраўды самастойныя і незалежныя палітычныя фігуры. Годная дэмакратычная альтэрнатыва не можа з'явіцца, пакуль выбары не стануць рэальнымі, пакуль мы не навучым уладу паважаць кожнага з нас, нашы правы і свабоды, свой народ.

Паставіць на месца "зарваўшагася чыноўніка" можна толькі сілай грамадзянскага супраціву — унутранай чысціні і несакрушальнай веры ў абавязковую перамогу праўды, права і нацыянальнай еднасці... Толькі шырокі грамадскі байкот плануемага ў нашай краіне чарговага здзеку з выбарчага і грамадзянскага права можа спыніць далейшае паглыбленне краіны ў бездань падману, дыктату і здрады. Толькі так можна прымусіць чынавенства ўзгадаць пра сапраўдную адказнасць перад ўласнымі выбаршчыкамі, перад кожным з нас і беларускім народам. Трэба дакладна разумець, што Беларускі народ — гэта не "група аднадумцаў", народ не можа быць "партыяй" ці нейкім прыдаткам да "партыі ўлады", як сёння гэта спрабуе прыпаднесці афіцыйная прапаганда. У Канстытуцыі Беларусі ёсць наўпрост забарона на падобны ідэалагічны манапалізм дзяржавы і, як след, абавязковасць падобнага "народнага аднадумства".

Наш народ — не аморфная шэрая маса клонаў альбо марыянетак, не "ідэалагічная прыслуга" ля "трона" ўлады. Наш народ — таленавіты, моцны і непераможны. Ён — разнастайны, талерантны і салідарны. І не трэба "апранаць" яго ў "брудную вопратку ката", узбройваць "сякерай аднадумства і правільнасці", скіроўваць супраць надуманых ворагаў — "іншадумцаў"! Наша моц — у салідарным адзінстве — адзінстве ЗА ПРАЎДУ, ГОДНАСЦЬ І ЗА СВАБОДУ! У тым ліку — СВАБОДУ ДУМКІ І СЛОВА! Адзінымі мы можам быць толькі ў сваім салідарным імкненні быць свабоднымі, годнымі і заможнымі — жыць у адзінай, свабоднай, мірнай і дэмакратычнай Беларусі.

Усё іншае — ад Лукавага. Гэта — працяг шляху да бясконцага, злачыннага расколу грамадства. Але ў нас не павінна быць падзелу на "народ" і "ўсіх астатніх", на "правільных" і "апазіцыйных" грамадзян (апошнія — беларусы — ужо зараз быццам эмігранты ва ўласнай краіне...). Таму ў нас няма большага ворага ў краіне, чым падобная "ўсеагульнанародная афіцыйная правільнасць" — яна ёсць пачатак і працяг неправамернай практыкі "пераследу за іншадумства"...

Адзінымі мы можам быць толькі ў свабоднай, незалежнай і дэмакратычнай Беларусі, якая памятае, адэкватна ўспрымае і разумее як урокі гісторыі, так і сучаснасць, ідзе ў нагу з часам, прырастае сябрамі, а не стварае новых і новых ворагаў ...

Таму я заклікаю да супраціву цяперашняму цынізму і нахабству, з якімі, на мой погляд, улады рыхтуюцца ў чарговы раз падманыць і яшчэ больш раз'яднаць беларускае грамадства. Я заклікаю да супраціву падлогу і здрадзе, з якімі ў Беларусь насоўваецца кланава-алігархічны падзел маёмасці на новай стадыі — "правільнай беларускай прыхватызацыі"...

Як без права свабоднага выбару можна заставацца гаспадаром на сваёй уласнай зямлі, быць сапраўдным грамадзянінам ва ўласнай дзяржаве?

Байкот не выбараў, але выбарчага фарсу патрэбен як рашучы аргумент супраціву — для дасягнення змен у афіцыйных трактоўках палажэнняў Выбарчага кодэксу РБ, для прыняцця дакладна прапісанай дэмакратычнай працэдуры па фарміраванні збалансаваных па складзе, самастойных выбарчых камісій, для правядзення ўсіх этапаў выбарчага працэсу пад пільным прававым кантролем грамадства. Беларусі, як паветра, сёння патрэбныя рэальная свабода СМІ, свабода слова і думкі, мірных мітынгаў і сходаў, асацыяцый, свабода выбару, без якіх немагчыма ратацыя на любых узроўнях улады, грамадзянская актыўнасць і зваротная сувязь з выбаршчыкамі, сапраўдны НАРОДНЫ КАНТРОЛЬ за чынавенствам, рост прававой культуры і адказнасці, упэўненасці ў дзейснай сіле права...

Прадстаўнік Жодзінскага рэгіёна ў парламенце (як і іншых рэгіёнаў Беларусі) павінен быць прынцыповым і смелым чалавекам, актыўным абаронцам нашых грамадзянскіх правоў і свабод, а не кантралюемай пешкай у руках ідэалагічных аддзелаў і наменклатурнай аўтакратыі. Любога рангу чыноўнік ва ўладзе абавязаны жыць па дзейсных у краіне законах. Спецслужбы павінны служыць дзяржаве і народу, быць падсправаздачнымі і кантралявацца грамадствам, якое мусіць пазбавіцца страху, палітычнага пераследу і дыктату...

Я цалкам падзяляю думку тых палітыкаў і праваабаронцаў, якія ўпэўнены ў тым, што кожны, хто сваім удзелам падтрымае будучы "выбарчы фарс" у Беларусі, так ці інакш будзе вымушаны гуляць па правілах дзейснага рэжыму. А апошні сёння проста спрабуе купіць міравую супольнасць за некалькі верагодных "незалежнікаў" у парламенце, якіх "толькі ён" можа "працягнуць" туды і "толькі за вушы"...

Але выйграць СВАБОДУ, выйграць ПАВАГУ ДА СЯБЕ, давер у сваіх дзяцей, выйграць БУДУЧУЮ, САПРАЎДУ СВАБОДНУЮ І МОЦНУЮ СВАІМ АДЗІНСТВАМ БЕЛАРУСЬ нельга, гуляючы па правілах ЦЫНІЗМУ, ХЛУСНІ І ЗДРАДЫ...

Нам патрэбны сапраўдныя выбары!

БАЙКОТ — ПАДМАНУ І ЗДРАДЗЕ!

МЫ — БЕЛАРУСЫ! І МЫ — ЛІЦВІНЫ!

МЫ — СПАДКАЕМЦЫ НАШАЙ ВЯЛІКАЙ І ВОЛЬНАЙ БАЦЬКАЎШЧЫНЫ! БУДЗЬМА РАЗАМ І — ПЕРАМОЖАМ!

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!"

АКЦЕНТЫ

«Серые кардиналы» окружных комиссий

Мне попалась в руки газета "Минский курьер", в которой опубликован персональный состав окружных избирательных комиссий, образованных в столице. Просмотрела, и сразу возник вопрос: а почему в каждой комиссии есть представитель местной власти? Это что, обязательное условие нашего законодательства? Таким образом власть назначает надзирающих за "правильным" подсчетом голосов? И вообще, кто эти люди?

Ирина Васюкевич.
г.Минск.

Вопрос читательницы мы адресовали представителю юридической комиссии Объединенных демократических сил **Сергею Альферу**.

— Нет, присутствие в каждой комиссии представителя местного органа власти — это не обязательное условие. Но реально получается, что действительно во всех комиссиях оказывается представитель вертикали.

В Избирательном кодексе предусмотрено, что субъекты, которые формируют избирательные комиссии, могут выдвигать в их состав своих представителей. Так и получилось, что во всех окружных комиссиях есть представители как Мингорисполкома, так и президиума Минского городского Совета депутатов. Хотя поначалу власти планировали ограничиться одним представителем, но потом и это посчитали недостаточным.

Безусловно, сделано это для того, чтобы комиссии были подконтрольны.

Представители вертикали — это в основном либо сотрудники идеологических отделов, либо представители орготделов, в общем, сотрудники исполкомов. Они, как правило, занимают пост заместителя председателя комиссии и являются теми самыми "серыми кардиналами", которые контролируют выборы.

Мы решили выборочно проверить, кто же они, представители местной власти?

Шабановский избирательный округ №91 — **Барановская Людмила Николаевна**, заместитель главы Администрации Заводского района.

Автозаводской избирательный округ №92 — **Рудько Владимир Максимович**, первый заместитель главы Администрации Заводского района.

Васнецовский избирательный округ №93 — **Керножицкий Валентин Валентинович**, управляющий делами Администрации Заводского района.

Свислочский избирательный округ №94 — **Жмайлик Татьяна Николаевна**, начальник отдела предпринимательства и регистрации Администрации Ленинского района.

Купаловский избирательный округ №95 — **Пискунов Павел Васильевич**, начальник отдела организационно-кадровой работы Администрации Ленинского района.

Чкаловский избирательный округ №96 — **Баранов Юрий Васильевич**, начальник отдела организационно-кадровой работы Администрации Октябрьского района.

Грушевский избирательный округ №98 — **Кудермаев Александр Николаевич**, начальник отдела организационно-кадровой работы.

Юго-Западный избирательный округ №99 — **Черехович Наталья Федоровна**, начальник юридического отдела Администрации Московского района.

Есенинский избирательный округ №100 — **Коваленко Галина Федоровна**, начальник отдела идеологической работы Администрации Московского района.

Одинцовский избирательный округ №101 — **Царан Артем Николаевич**, начальник отдела организационно-кадровой работы Администрации Фрунзенского района.

Сухоревский избирательный округ №102 — **Козел Георгий Владимирович**, заместитель главы Администрации Фрунзенского района.

Кальварийский избирательный округ №104 — **Мисевец Виталий Григорьевич**, начальник отдела идеологической работы Администрации Фрунзенского района.

Старовиленский избирательный округ №105 — **Харута Тамара Михайловна**, начальник управления организационно-кадровой работы Администрации Центрального района.

Коласовский избирательный округ №106 — **Канапацкая Галина Евгеньевна**, начальник отдела организационно-кадровой работы Администрации Советского района.

Восточный избирательный округ №107 — **Кислицкая Татьяна Сергеевна**, начальник отдела по работе с обращениями граждан Администрации Советского района.

Калиновский избирательный округ №108 — **Богдан Вера Андреевна**, заместитель главы Администрации Первомайского района.

Уручский избирательный округ №109 — **Яльчик Константин Терентьевич**, первый зам. главы Администрации Первомайского района.

Партизанский избирательный округ №110 — **Старостина Людмила Ивановна**, отдел организационно-кадровой работы Администрации Партизанского района.

В Минске обнаружились, впрочем, два округа, где в составе окружных комиссий формально представителей Мингорисполкома нет. Так, по Октябрьскому избирательному округу от Минского городского совета депутатов в состав комиссии включен заместитель главы Администрации Октябрьского района **Владимир Иванович Македон**, а по Масюковщинскому избирательному округу №103 депутат по Фрунзенскому району **Юрий Микицкий**.

Таким образом, под контролем представителей вертикали находятся все комиссии.

АФІЦЫЙНА

Вызначаны парадак выступлення кандыдатаў у дэпутаты ў дзяржаўных СМІ

Цэнтрвыбаркам прыняў пастанову аб парадку выступлення кандыдатаў у дэпутаты ў дзяржаўных СМІ.

Як паведаміў сакратар Цэнтрвыбаркама Мікалай Лазавік, кандыдат у дэпутаты мае права апублікаваць сваю перадвыбарную праграму ў адной з наступных газет: "Звязда", "Народная газета", "Рэспубліка", "Белорусская нива". Акрамя таго, замест гэтых выданняў праграма можа быць апублікавана ў абласной або раённай газеце, якія выходзяць на тэрыторыі выбарчай акругі кандыдата. Па аб'ёме публікацыя не павінна перавышаць 4 тыс. знакаў з прабеламі. Тэкст перадвыбарнай праграмы неабходна падаць у рэдакцыю не пазней за 7 верасня.

Кандыдатам у дэпутаты таксама даецца права выступіць на радыё і тэлебачанні. Кандыдатам, зарэгістраваным у акругах Мінска і Мінскай вобласці, эфірны час будзе даваць радыёстанцыя "Сталіца", астатнім — абласныя радыёкампаніі.

Тэлевізійныя выступленні кандыдатаў з Мінска будзе трансляваць тэлеканал "Лад", кандыдатаў з Мінскай вобласці — тэлеканал СТВ, астатніх кандыдатаў — абласныя тэлерадыёкампаніі.

Выступленні па радыё і тэлебачанні будуць транслявацца ў запісе: па радыё — з 18 да 19 гадзін, па тэлебачанні — з 17.30 да 18.30. Выступленне аднаго кандыдата не павінна перавышаць 5 хвілін.

Тэлерадыёкампаніі абавязаны не толькі зрабіць запіс і трансляцыю перадвыбарных выступленняў кандыдатаў, але і інфармаваць гледачоў і слухачоў аб іх загадзя з указаннем нумароў акруг.

Сяргей КАРАЛЕВІЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
7 ЖНІЎНЯ 2008 г.

СОЦИУМ

Реакция людей на реальную жизнь,

или Что отражает зеркало общественного мнения?

Говорят, человек живет ожиданием завтрашней радости. В обратном случае он может впасть в депрессию и не видеть смысла в дальнейшем своем существовании. Как в этом плане обстоят дела в нашей стране? Каким образом социально-экономические реалии отражаются на настроении, самочувствии, материальном благосостоянии граждан, в конце концов? Ответы на эти вопросы в определенном смысле дают проводимые в Беларуси мониторинги изучения общественного мнения. Один из такого рода мониторингов в июне провел Независимый институт социально-экономических и политических исследований (НИСЭПИ). Прокомментировать полученные результаты обозреватель "Народной воли" попросил политолога **Сергея НИКОЛЮКА**.

— Сергей Александрович, так что отражает зеркало общественного мнения по поводу материального положения населения, его уверенности, как говорится, в завтрашнем дне?

— Когда в 2007 году наступил кризис в белорусско-российских отношениях, пик которого пришелся на январь, связанный с резким повышением цен на энергоресурсы, белорусское общество сразу на это должным образом прореагировало.

Таблица 1. Динамика ответов на вопрос "Как изменилось ваше личное материальное положение за последние три месяца?", %

Вариант ответа	06'06	01'07	05'07	09'07	12'07	03'08	06'08
Улучшилось	23.4	21.3	14.6	16.6	10.8	15.7	15.6
Не изменилось	63.0	61.0	66.3	67.1	55.3	57.6	62.2
Ухудшилось	11.1	16.8	17.7	15.6	32.4	25.0	21.8

Таблица 2. Динамика ответов на вопрос "Как изменится социально-экономическая ситуация в Беларуси в ближайшие годы?", %

Вариант ответа	03'05	06'06	01'07	05'07	09'07	12'07	03'08	06'08
Улучшится	29.7	46.0	25.6	22.8	22.5	23.2	29.8	31.4
Ухудшится	16.8	11.0	**30.6**	26.7	29.3	28.5	26.0	21.8
Не изменится	40.8	35.8	35.0	42.2	40.6	37.6	37.1	40.9

Настроение людей ухудшилось, их взгляды на будущее наполнились чувством пессимизма. Однако затем, вплоть до конца года, настроение граждан стало меняться к лучшему, хотя к уровню июня 2006-го оно так и не вернулось. А в конце 2007-го, когда резко выросли цены, в первую очередь на продукты питания, население весьма негативно отнеслось к происшедшему. Но уже с начала текущего года тенденция ухудшения самочувствия общества пошла на убыль, хотя цены продолжали расти. На мой взгляд, произошло обычное явление — адаптация (привыкание) людей к новым жизненным реалиям.

— Что бы вы могли сказать о нынешней социально-экономической ситуации в стране и что еще высвечивают результаты последнего, июньского соцопроса?

— Безусловно, власть, видя недовольство населения и осознавая последствия, пытается решать экономические проблемы. Но, на мой взгляд, улучшение материального благосостояния простых граждан необходимо в первую очередь для выживания самой власти. Природа поддержки власти за последние годы сильно изменилась. От былой харизмы главы государства практически ничего не осталось. Большинство жителей Беларуси смотрят сегодня на власть как на основной источник роста своего материального благополучия. Поэтому рейтинг Лукашенко напрямую зависит от роста реальной заработной платы и пенсий.

Таблица 3. Динамика ответов на вопрос "На ваш взгляд, в целом положение вещей в нашей стране развивается в правильном направлении или в неправильном?", %

Вариант ответа	06'06	01'07	05'07	09'07	12'07	03'08	06'08
В правильном	56.9	55.7	57.8	50.2	41.2	50.2	48.3
В неправильном	31.0	29.0	30.0	34.2	39.3	34.5	37.5

Таблица 4. Динамика ответов на вопрос "Если бы завтра состоялись выборы президента Беларуси, за кого бы вы проголосовали?", % (открытый вопрос)

Вариант ответа	04'06	08'06	11'06	01'07	05'07	09'07	12'07	03'08	06'08
За А. Лукашенко	60.3	54.9	49.7	50.9	48.0	44.9	39.9	42.5	38.9

— Способна ли власть вообще, с вашей точки зрения, решать стоящие перед Беларусью задачи?

— Не способна в принципе. В Беларуси индустриализация давно завершилась, а постиндустриальное развитие возможно лишь при условии равноправного союза между государством, бизнесом и обществом. Только союз трех этих сил, ставших экономическими и политическими субъектами, может обеспечить современное развитие. В Беларуси этого альянса нет. Главным же лицом, ответственным за реформирование экономики, по-прежнему у нас является чиновник. Ни одной стране по такой схеме на постиндустриальной стадии не удалось добиться положительных результатов. Если нынче в Беларусь и идет зарубежный бизнес, то вначале он ищет дороги в коридоры власти. А глава государства, лично принимая крупных бизнесменов, затем открыто заявляет: "Я решил", "Я допустил" и т.д. и т.п.

Или затронем такой прискорбный момент. За последние 9 лет количество граждан Беларуси, занимающихся бизнесом, практически не изменилось! А на вопрос "Вы бы пожелали своим детям связать свою жизнь с предпринимательством?" количество положительных ответов намного уменьшилось. Это и есть реальный итог усилий государства по улучшению бизнес-климата в стране.

Таблица 5. "Принимали ли вы когда-либо участие в частной предпринимательской деятельности?"

Вариант ответа	03'99	12'02	06'08
Участвовал и собираюсь участвовать далее	12.9	13.6	11.1
Участвовал, но продолжать не собираюсь	7.5	9.5	11.6
Не участвовал, но хотел бы участвовать	30.7	33.7	31.9
Никогда не участвовал и не собираюсь участвовать	48.8	42.0	44.7

Таблица 6. "Вы бы пожелали своим детям заняться частным бизнесом, связать свою жизнь с предпринимательством?"

Вариант ответа	11'99	12'02	06'06	06'08
Да	38.1	46.4	46.8	**32.6**
Нет	26.0	37.1	34.3	49.7
ЗО/НО	35.9	16.5	18.9	17.7

Таблица 7. "Как за последние два-три года изменились условия для занятия частной предпринимательской деятельностью в Беларуси?"

Вариант ответа	03'99	12'02	06'06	06'08
Условия улучшились	7.1	10.4	20.7	**9.3**
Ужесточилось законодательное регулирование	34.4	38.5	35.6	**50.8**
Усилился произвол со стороны государства	24.7	33.8	22.2	23.6

— Сергей Александрович, сегодня власть ведет речь о реанимировании процесса приватизации хозяйственных субъектов, их акционировании, а также привлечении больших объемов иностранных инвестиций. В текущей пятилетке планируется инвестировать в экономику более 80 млрд долларов (в 4 раза больше, нежели в предыдущей) и войти в тридцатку стран с наилучшей инвестиционной привлекательностью (сейчас по данному показателю Беларусь занимает лишь 110-е место). Как вы могли бы прокомментировать эти устремления?

— У нас власть принимает решения тогда, когда во что-то упирается лбом и не принять их уже просто невозможно. Когда, как говорится, жизнь берет за горло. Поэтому планируемое ускорение процесса приватизации и привлечения зарубежных инвестиций — вынужденная мера. Опять же, повторюсь, с целью выживания самой власти.

Но зададимся риторическим вопросом: на кого опирается белорусская власть? Как показывают соцопросы, в первую очередь на чиновников, силовые структуры и пенсионеров. На последнем же месте фактически всегда оказываются бизнесмены. Вы сказали о намерении войти в первую тридцатку стран по инвестиционной привлекательности. Но кто это может обеспечить? Три вышеназванные группы? Абсурд! Или еще. Представители властных структур твердят о необходимости повышения в ближайшем будущем средней зарплаты населения чуть ли не до одной тысячи долларов, прекрасно осознавая, что низкая зарплата — главный нарушитель стабильности государства. А каким способом? Скорее всего увеличением налоговой нагрузки на бизнес. Но это уже отдельная тема разговора.

Беседовал Игорь ГРИШАН.

Беларускія кропкі на карце Венесуэлы

Беларуска-венесуэльскае сумеснае прадпрыемства па вытворчасці трактароў будзе размяшчацца ў Барынасе, СП па выпуску грузавых аўтамабіляў — у Сан-Фернанда-дэ-Апурэ, а СП па вытворчасці кар'ерных самазвалаў — у штаце Балівар.

Аб тым, што ўжо вырашана пытанне размяшчэння сумесных прадпрыемстваў, аб'явіў пасля вяртання з Мінска ў Каракас прэзідэнт Венесуэлы Уга Чавес. Як адзначыў Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Баліварыянскай Рэспублікі Венесуэла ў Беларусі Амерыка Дыяс Нуньес, венесуэльскі бок лічыць эфектыўным візіт Уга Чавеса ў Мінск.

Гэта быў трэці візіт Уга Чавеса ў Беларусь. Да гэтага венесуэльскі лідэр прыязджаў у Мінск у 2006-м і 2007 гадах. У снежні 2007 года адбыўся афіцыйны візіт у Венесуэлу прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі.

Газ падаражэў

Цэны за спажыванне прыроднага газу для юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў з 1 жніўня павялічаны на 9,3%.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе Міністэрства эканомікі, такое рашэнне ўтрымліваецца ў пастанове Мінэканомікі ад 24 ліпеня 2008 года №154.

Згодна з дакументам, з 1 жніўня юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі будуць плаціць 341 тыс. 140 рублёў (158,18 долара ў эквіваленце) за 1 тыс. куб. м замест раней устаноўленых 312 тыс. 140 рублёў (145,18 долара ЗША ў эквіваленце).

Совмин повысил бюджет прожиточного минимума

Постановлением Совета министров Республики Беларусь от 30 июля 2008 г. №1093 утверждены следующие размеры бюджета прожиточного минимума в среднем на душу населения и по основным социально-демографическим группам в ценах июня 2008 года в расчете на один месяц на период с 1 августа по 31 октября 2008 г.:

в среднем на душу населения — 224.700 руб.;

для трудоспособного населения — 246.210 руб.;

для пенсионеров — 196.080 руб.;

для студентов — 234.780 руб.;

для детей в возрасте от 3 до 16 лет — 266.310 руб.;

для детей в возрасте до 3 лет — 190.660 руб.

Структура бюджета прожиточного минимума в среднем на душу населения в ценах июня 2008 года по статьям расходов:

продукты питания — 54,3%;

плата за пользование жилым помещением и коммунальные услуги — 16,2%;

предметы гардероба — 14,7%;

бытовые и транспортные услуги — 6,8%;

товары бытового и хозяйственного назначения — 3,1%;

взносы и платежи — 3,0%;

предметы первой необходимости, санитарии и лекарства — 1,9%.

СДЕЛКА

Что ищет Turkcell в Беларуси?

На прошлой неделе появилась официальная информация о том, что самый молодой и маленький белорусский оператор сотовой связи — "БеСТ" — продан турецкой компании Turkcell. Правда, были проданы только 80% акций ЗАО "БеСТ". На продажу остальных 20% действует пятилетний запретный период. Показательно, что еще недавно высокопоставленные чиновники "Белтелекома" и Минсвязи категорически отрицали возможность сделки с Turkcell, называя любую информацию по этому поводу "беспочвенными слухами".

И вот что еще любопытно. Купив "БеСТ", компания Turkcell заплатила за каждого абонента "БеСТ" 4042 доллара, тем самым установив рекорд на сотовом рынке СНГ. Да и вообще, до сих пор на мировом рынке "сотовых" абонентов дороже оценивали только в Африке — в Гане и Нигерии.

В целом же финансовая составляющая сделки выглядит так: Turkcell заплатит белорусскому правительству 500 млн долларов. При этом 300 млн будут перечислены на протяжении 30 дней после подписания соглашения, 100 млн — в течение 2009 года и еще 100 млн — в 2010-м. Впрочем, разные источники приводят различную информацию о суммах выплат — от 400 до 600 млн долларов. К примеру, по данным Reuters, Turkcell заплатит за "БеСТ" дополнительные сто миллионов долларов, если по итогам 2008 года белорусский оператор получит чистую прибыль.

Кстати, Turkcell в официальном заявлении для прессы и инвесторов не преминул заметить, что покупка "БеСТ" "окажет незначительное влияние на величину консолидированных активов" турецкого телекоммуникационного гиганта.

Для сведения

ЗАО "Белорусская сеть телекоммуникаций" ("БеСТ") зарегистрировано 5 ноября 2004 года. Оказывает услуги сотовой связи стандарта GSM под торговой маркой "БеСТ" с 21 декабря 2005-го. В июле 2006 года компании стали доступны средства привлеченного через "Эксимбанк КНР" кредита в размере 234 млн USD для создания инфраструктуры оператора сети мобильной связи стандарта GSM 900/1800. В ноябре 2006 года началась кампания по активному привлечению абонентов. На 1 июля 2008 года абонентская база составляла 187 тыс. человек (3% белорусских абонентов).

Услуги связи БеСТ доступны в 80 населенных пунктах Беларуси, на территории, где проживает 68,8% населения страны. Выручка (2007 год) — 1,6 млн USD. Задолженность — 234 млн USD.

Turkcell — ведущий турецкий оператор сотовой связи стандарта GSM. Абонентская база — 35 млн человек (57% рынка). Также Turkcell имеет долю в GSM-операторах Азербайджана, Грузии, Казахстана, Молдовы, Украины и Северного Кипра. У Turkcell уже есть опыт работы в СНГ — в частности, компания контролирует украинский "Астелит".

Крупнейшие акционеры Turkcell: TeliaSonera (37,07%), Cukurova Holding (13,8%), "Альфа-групп" (6,63%) и казахская Visor Holding (6,63%). Выручка (2007 год) — 6,3 млрд долларов. Чистая прибыль (2007 год) — 1,4 млрд долларов. Капитализация — 16,7 млрд долларов.

Комментарии

Сделку по продаже 80% акций "БеСТ" прокомментировали ее участники. По словам председателя Государственного военно-промышленного комитета Беларуси Николая Азаматова, белорусская сторона получила аналогичные предложения от компаний из многих стран мира, но, когда была проанализирована деятельность Turkcell и особенно качество подготовки специалистов в области бизнеса и коммуникаций, выбор был сделан в пользу этого турецкого оператора. Цитата: *"Мы считаем, что эта сделка очень выгодна и для Turkcell, и для Республики Беларусь. Осталось все осуществить до конца"*. Азаматов также пояснил, что поскольку белорусская сторона за 80% акций ЗАО "БеСТ" получит в общей сложности 600 млн долларов, то сегодняшняя стоимость "БеСТ" составляет 750 млн долларов. Кроме этого, по словам председателя комитета, Turkcell намерен дополнительно инвестировать 400 млн долларов в развитие белорусского оператора.

Министр связи Николай Пантелей в свою очередь заявил: *"Я полагаю, что усиление конкуренции на рынке — это всегда польза для самого рынка и, что самое главное, для потребителей соответствующих услуг. Причиной этой сделки явились не какие-то проблемы с развитием "БеСТ": у нас были ресурсы, чтобы развивать эту компанию, но потребовался дополнительный импульс, так как две другие наши компании стандарта GSM последние годы развивались достаточно активно. По обеим компаниям покрытие территории составляет 90%. Это феноменальный результат. На сегодняшний день мы приближаемся к 8 млн абонентов мобильной связи. Рынок уже почти разделен, но ресурс около 1 млн абонентов еще есть. Но самое главное — есть новые технологии, 3-го поколения, на подходе технологии 4-го поколения. Я думаю, что борьба должна быть не за отвлечение абонентов от одной компании к другой, а за счет наращивания объемов выручки, использования новейших технологий, сервисов. Минсвязи в состоянии регулировать рынок таким образом, чтобы все компании на белорусском рынке развивались в равной конкурентной борьбе и чтобы бизнес был успешным"*.

А гендиректор Turkcell Мехмет Сюрайа Джилив сказал: *"Мы очень рады сотрудничать с Беларусью и считаем, что подписание соглашения будет являться очередным шагом к еще более плодотворному сотрудничеству между нашими странами. Мы пришли в Беларусь для того, чтобы инвестировать, мы пришли как хорошие партнеры и считаем, что республика имеет достаточно высокий потенциал развития как в сфере экономики, так и в технологиях. Кроме того, белорусские специалисты обладают высоким интеллектуальным потенциалом. Учитывая все это, мы хотели бы сделать из БеСТ одну из самых лучших компаний мира"*.

Цифры

Практически одновременно с подписанием договора с турками Министерство связи и информатизации опубликовало отчет о состоянии рынка мобильной связи в Беларуси. В нем говорится, что сейчас в стране работают четыре оператора сотовой подвижной электросвязи. При этом, правда, рынок фактически поделен между "МТС-Беларусь" (53% абонентов) и Velcom (44%).

Общее количество белорусских абонентов на 1 мая 2008 года превысило 7,3 миллиона. Сотовой связью охвачено более 90,1% территории страны, на которой проживает более 97,7% населения, в том числе 100% городского. В сотовых сетях установлено 6588 базовых станций и 822 башни связи. В рамках реализации Государственной программы возрождения и развития села на 2005—2010 годы сотовой связью покрыты 870 сельских населенных пунктов, подлежащих преобразованию в агрогородки.

Версии

Конечно, главный вопрос, который интересует всех: "Зачем турки заплатили такие большие деньги за самого убогого белорусского оператора?" Действительно, слишком уж маловероятно, что "БеСТ" в обозримом будущем начнет приносить прибыль, даже если на него в приказном порядке переведут всех белорусских чиновников. А при нынешней выручке покупка "БеСТ" оправдает себя только через... 480 лет!

Достаточно правдоподобную версию событий назвали российские эксперты: покупая "БеСТ", Turkcell закрывает дорогу на белорусский рынок российским конкурентам — "Вымпелкому" и "Мегафону". Интриги добавляет тот факт, что у всех трех компаний есть общий акционер — российская "Альфа-групп" (6,6% Turkcell, 44% "Вымпелкома" и 25,1% "Мегафона"). Тем не менее в "Мегафоне" заявили, что их компанию "никогда не интересовал белорусский рынок", а пресс-секретарь "Вымпелкома" и вовсе воздержался от комментариев. В свою очередь директор по связям с общественностью компании МТС Елена Кохановская сказала: "Мы надеемся, что активный выход на рынок нового игрока не повлечет за собой демпинг и ценовые войны".

Интернет-издание Onliner оперативно опубликовало комментарий директора Центра инвестиций в высокие технологии российской инвестиционной компании "ФИНАМ" Элины Юриной. По ее мнению, *"цена более 2,5 тыс. долларов за абонента — очень велика, особенно с учетом низкой рыночной доли "БеСТ" и высокого уровня проникновения в Беларуси... Выход в регион, особенно за счет такой покупки, должен стоить как минимум в два раза дешевле"*.

Также Элина Юрина считает, что реально *"БеСТ стоит не дороже 120 млн USD... В мире есть существенно более динамичные рынки, на которые, в частности, сейчас выходят российские компании... Вообще говоря, ARPU в Беларуси выше, чем в соседней Украине, а также, например, по данным МТС, чем в России. В этом плане рынок выглядит достаточно неплохо. ... Еще один плюс — небольшая территория [страны] при равнинном рельефе, что снижает затраты на формирование сети базовых станций. Минус Беларуси — высокое проникновение [мобильной связи] при небольшом населении"*.

По данным аналитиков "ФИНАМ", для успешного ведения бизнеса в Беларуси Turkcell понадобится инвестировать не менее 300—500 млн долларов.

Виктор ДЕМИДОВ.

КРЫМІНАЛ

«Пагарэў» на арэндзе

Уступіў у сілу прыгавор суда Фрунзенскага раёна Мінска, вынесены ў красавіку гэтага года ў дачыненні да дырэктара ТАА "ВеЛюНа". Расследаванне крымінальнай справы праводзіла пракуратура Мінскай вобласці.

Як паведаміла БелаПАН старшы памочнік пракурора Мінскай вобласці Таццяна Калініна, будучы службовай асобай, якая мае права на заключэнне дагавораў арэнды памяшканняў, абвінавачаны Ф. на працягу 2001—2007 гадоў атрымліваў хабары ад індывідуальных прадпрымальнікаў за спрыяльнае вырашэнне пытанняў аб заключэнні дагавораў арэнды памяшканняў або аб прадаўжэнні такіх дагавораў. Кіраўнік ТАА прызнаны вінаватым больш чым па 50 эпізодах атрымання хабару ў доларах ЗША і еўра на суму, эквівалентную 162 млн 796 тыс. 375 рублям.

Як зазначыла Т.Калініна, нягледзячы на непрызнанне падсудным сваёй віны, яна была даказана падчас папярэдняга следства і на судовым пасяджэнні. Працэс доўжыўся тры месяцы. Дапытаны прыкладна 30 сведак, прааналізаваны значны аб'ём дакументаў і іншых рэчавых доказаў. Суд пагадзіўся з пазіцыяй дзяржабвінаваўцы і кваліфікаваў дзеянні Ф. па ч.2 арт.340 КК як атрыманне хабару паўторна, шляхам вымагання. Бяздзеянням па службе (незаключэннем дагавораў арэнды, адмаўленнем у прадаўжэнні дагавораў, пагрозамі аб датэрміновым скасаванні дагавораў) кіраўнік ТАА ставіў арандатараў у такія ўмовы, пры якіх мог быць нанесены ўрон іх законным інтарэсам. Таму арандатары былі вымушаны даваць хабар.

Прыгаворам былому дырэктару прызначана пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на шэсць гадоў з канфіскацыяй маёмасці і пазбаўленнем права займаць пасады, звязаныя з выкананнем арганізацыйна-распарадчых або адміністрацыйна-гаспадарчых абавязкаў тэрмінам на пяць гадоў з адбываннем пакарання ў калоніі ва ўмовах узмоцненага рэжыму. З яго таксама спагнаны ў даход дзяржавы коштавы эквівалент беспадстаўна набытай выгады — 162 млн 796 тыс. 375 рублёў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

РЭГІЁН

«Беларусь» на продаж

Гродзенскі гасцінічны комплекс "Беларусь" з рэстаранам і гандлёвымі кропкамі да канца 2008 года будзе выстаўлены на аўкцыён. Пра гэта афіцыйна паведаміў аддзел камунальнай маёмасці і прыватызацыі Гродзенскага гарвыканкама.

Маёмасны комплекс гасцініцы складаецца з 7-павярховага цаглянага будынка з прыбудовай і падвалам, а таксама 2-павярховага памяшкання з прыбудовамі і падвалам. Цяпер спецыяльная камісія працуе над ацэнкай кошту аб'екта.

Акрамя гасцініцы на продаж плануецца прапанаваць 10 іншых аб'ектаў гарадской уласнасці. У тым ліку кафэ "Астра", якое будзе выстаўляцца на аўкцыён разам з абсталяваннем і інвентаром, і недабудаваны будынак аэравакзала ў вёсцы Абухава: 9-павярховае памяшканне агульнай плошчай больш як 15 тыс.кв.метраў.

Народная Воля http://www.nv-online.info
7 ЖНІЎНЯ 2008 г.

ПАЛЕМІКА

Палітык з дзвюма пазіцыямі насамрэч не мае ніякай пазіцыі, акрамя ўласнай выгады

Паважаная "Народная воля"! Як вядома, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу нашай краіны Вольга Абрамава — адна з самых вядомых палітыкаў у дэпутацкім корпусе. Гэтага ў яе не аднімеш (ды я і не збіраюся): яна выдатна валодае любой аўдыторыяй электарату. Многія спакушаюцца і лічаць яе сваёю заступніцай, нават шчырай дэмакраткай. Яна публічна выказваецца наконт таго, "што ўладай трэба дзяліцца" ("Народная воля", №83—84 ад 6 чэрвеня 2008 г.). Ну хто не падтрымае такое смелае па нашым часе меркаванне? Маўляў, гэта ж добра — надаць больш паўнамоцтваў ім, дэпутатам...

Але ў той жа самы час "палатніца" Абрамава апраўдвае недэмакратычны рэжым у краіне. Цытую яе словы, якія занатаваў карэспандэнт Сяргей Каралевіч: *"Сёння ў краіне няма той сітуацыі, якая была ў мінулым. Асноўная задача, якая тады вырашалася канцэнтрацыяй улады, — гэта ўмацаванне дзяржаўнай незалежнасці краіны, нарошчванне мускулаў у дзяржаве, стварэнне эканамічнай і палітычнай стабільнасці. Дзяржава, можна сказаць, ужо адбылася. Адбылася ў тым ліку дзякуючы звышканцэнтрацыі ўлады ў адным звяне"*.

Вось такую локшыну наўрад ці хатняга прыгатавання спадарыня Абрамава ў чарговы раз вешае на вушы электарату. А ён слухае і, магчыма, верыць.

Цікава, а якая ж такая *"сітуацыя была ў мінулым"?*

Тое, што тады, на пачатку 90-х, паступова адчыняліся беларускамоўныя школы? Што краіна пасля больш як двухсотгадовай каланізацыі вярнула свае нацыянальныя сімвалы — стрыжань дзяржаўнасці? Тое, што беларускі народ паступова пачынаў адчуваць сябе нацыяй, а не дурным быдлам? Тое, што нас пачалі прызнаваць у свеце як роўную сярод роўных дзяржаву? Тое, што ўпершыню ў гісторыі нашу краіну наведаў прэзідэнт ЗША Біл Клінтан (гэта была асабліва знакавая падзея для Беларусі)? Тое, што мы нарэшце пачулі і ўбачылі праўду пра Курапаты, даведаліся пра злачынствы мінулага камуністычнага рэжыму? Тое, што нарэшце народ расшмаргнуў на сваёй шыі пятлю рабства і пачаў дыхаць воляй? Тое, што многія радаваліся першым парасткам дэмакратыі, беларускай дзяржаўнай незалежнасці?

Згодна з тэорыяй спадарыні Абрамавай, умацаванне дзяржаўнай незалежнасці краіны, выходзіць, фактычна азначае тое, што адбылося насамрэч, напрыклад: скасаванне дзяржаўнай мяжы з боку Расіі (што адкрывае шлях шматлікаму крыміналу аж да Ціхага акіяна ператвараць нашу краіну не проста ў прахадны двор, а, прабачце, у смярдзючую каналізацыю); стварэнне нейкай незразумелай "Саюзнай дзяржавы"... Што гэта такое, ніхто не можа дакладна растлумачыць. Не выключана, што пад гэтым кодам маецца на ўвазе неакаланізацыя Беларусі, а на дыпламатычным узроўні — сварка ледзь не з усімі суседзямі, якія нібыта "ідуць не ў нагу", і толькі адна Беларусь — у нагу...

У свой час А.Лукашэнка, даючы інтэрв'ю для немецкай газеты "Handelsblatt", ухваляў гітлераўскую Германію як узор для Беларусі. Сёння спадарыня Абрамава ўхваляе нарошчванне "мускулаў" — падобна, сілавых — у дзяржаве. Сапраўды, гэтыя "мускулы" выдатна справіліся з Юрыем Захаранкам, Віктарам Ганчаром, Анатолем Красоўскім, Дзімам Завадскім... За сваю грамадзянскую пазіцыю ад гэтых "мускулаў" пакутуюць у вязніцах сапраўдныя патрыёты нашай Бацькаўшчыны Аляксандр Казулін, Андрэй Кім, Сяргей Парсюкевіч і шмат іншых, адданых Беларусі грамадзян. У іх гэтыя "мускулы" ужо аднялі здароўе, зрабілі калекамі, многіх пазбавілі Радзімы, змусіўшы эміграваць. А мноства іншадумцаў, выгнаных з працы, пазбаўлены разам з сем'ямі сродкаў для існавання. Гэтыя "мускулы" не пашкадавалі нават беларускіх дзяцей з Коласаўскага ліцэя, перакрэсліўшы канстытуцыйнае права атрымліваць адукацыю на роднай мове.

Гэтыя "мускулы", парушаючы закон, забралі права народа на атрыманне праўдзівай інфармацыі. Цікава, ці ведае спадарыня Абрамава, у якой яшчэ еўрапейскай краіне, дзе яна нярэдка бывае, самая папулярная незалежная газета друкуецца за яе межамі? "Народная воля", якую народ па праву лічыць глытком чыстага паветра, промнем святла і праўды, вымушана друкавацца ў суседняй краіне. Вось яна, праўда і шчасце "мускулаў". А як гэтыя "мускулы" жорстка распраўляюцца з мірнымі дэманстрантамі — жанчынамі, моладдзю, людзьмі сталага веку — проста жах і сорам перад усім светам. А на разуменне спадарыні Абрамавай выходзіць — гэта ўмацаванне дзяржаўнасці.

Вось так, спадарыня Вольга…

Далей дэпутат сцвярджае, быццам стварэнне эканамічнай і палітычнай стабільнасці — гэта ўжо пройдзены этап. Але як тады разумець, што сродкі, накіраваныя ў сельскую гаспадарку, перавышаюць сам даход ад гэтай галіны эканомікі? Гэта і ёсць славутая, разрэкламаваная "эканамічная стабільнасць" і "адраджэнне вёскі"? А чвэрць прадпрыемстваў краіны афіцыйна прызнаных стратнымі, — таксама праява эканамічнай стабільнасці? І галоўнае, зноў жа засведчанае афіцыйнай статыстыкай, толькі не названае сапраўдным імем: Беларусь інтэнсіўна вымірае. Гэта, пэўна, таксама вынік "эканамічнай стабільнасці".

З гэтай нагоды прывяду адзін дакладны прыклад. Да 1995 года насельніцтва Пружаншчыны складала больш як шэсцьдзесят пяць тысяч чалавек. На канец 2007 года — пяцьдзесят дзевяць тысяч. І гэта пры тым, што ў раёне штогод асядае прыкладна 300—400 эмігрантаў, якія ў большасці сваёй чамусьці не прыстасаваны да актыўнай працы.

Тое, што самыя магутныя дзяржаўныя прадпрыемствы краіны трапілі ў поле зроку і апетытаў расійскага бізнесу, — гэта што, вяршыня эканамічнай стабільнасці Беларусі?

Далей спадарыня Абрамава падкрэслівае: *"Дзяржава, можна сказаць, ужо адбылася"*. Ці не дзіўна тое, што ніхто пакуль яшчэ гэтай дзяржавы не бачыў? Хто можа паказаць, дзе яна, гэтая дзяржава?

Нават шкаляр-пачатковец і той ведае, што дзяржава — гэта супольнасць людзей, аб'яднаных мовай, культурай, гісторыяй, нацыянальнымі гістарычнымі сімваламі і традыцыямі, дзяржаўнай мяжой, адпаведнай нацыянальнай валютай (у нас жа нейкі сурагат), нацыянальным войскам (у нас яно засталося савецкім). Нічога гэтага і блізка няма! Беларусь як была раней расійскай калоніяй, так, на мой погляд, і застаецца. А ў "Саюзнай дзяржаве" яшчэ больш страціць сваю самастойнасць. Вось суседнія Латвія, Літва, Эстонія сапраўды адбыліся як дзяржавы. Імкліва ідзе працэс замацавання незалежнай дзяржаўнасці Грузіі, Украіны і іншых былых расійскіх калоній. На вялікі жаль, толькі адна Беларусь пакутна і моўчкі памірае ў кіпцюрах двухгаловага арла.

Добра вядома, што спадарыня Абрамава ніколі і не хавала таго, што з'яўляецца прарасійскім палітыкам у беларускім парламенце. У сваёй кнізе "Беларусь: ні Еўропа, ні Расія" на старонцы 175 прама аб гэтым гаворыць. Цікава, а ці ведае яна, як называецца палітык, які гатовы служыць на карысць чужой краіне, можа быць, нават больш, чым сваёй?

З павагай —

Мікола КАНАХОВІЧ,
афіцэр у адстаўцы.

г.Пружаны.

Сяргей Гаргун збірае «ленінаў»

Ва універмагу "Слуцк", самым буйным у горадзе, гадзіннікавых спраў майстар, былы "афганец" Сяргей Гаргун вось ужо трэці год рамантуе не толькі гадзіннікі, а і калекцыянуе адлітыя з дзюралю і латуні бюсты розных вядомых асоб пераважна савецкай эпохі.

Непасрэдна ў майстэрні, навідавоку адвёў для іх некалькі паліц. А пачалося з таго, што яго знаёмы прынёс і перадаў задарма бюст Леніна. А потым кліенты, што заходзілі ў майстэрню, сталі несці падобныя бюсты адзін за адным, нібы жадаючы пазбавіцца ад сімвалаў бальшавіцкай эпохі. Тут сёння набралася аж 40 бюстаў Леніна.

Сяргей лічыць, што ўсе яны будуць нагадваць наведвальнікам майстэрні аб імперыі СССР, што развалілася ў 1991 годзе.

Адгукніцеся, спонсары!

Да Касма-Даміянаўскай царквы, што адкрылася 14 гадоў таму на ўскраіне горада ў закінутым салдацкім клубе і зараз ззяе трыма купаламі, з двух'яруснай званіцай, пралягае вулачка метраў сто даўжынёй. Пасля дажджу яна блішчыць шматлікімі лужынамі ў выбоінах, таму як пакрыцё гравійнае. Наведвальнікі храма ў дні служб прыносяць туды на абутку пясок і гразь з той вулачкі. На просьбу святара Мікалая Коржыка да кіраўнікоў раёна пасадзейнічаць, каб яе заасфальтавалі, таму як сам, заняты капітальным рамонтам малітоўнай залы, сродкаў не мае, станоўчага адказу не паследавала.

У Слуцкім ЖКГ начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела, якому я пазваніў з такой нагоды, адказаў, што на добраўпарадкаванне вулачкі спатрэбіцца не меней за 20 мільёнаў рублёў, таму як адзін мазаўскі самазвал асфальтавай сумесі каштуе сто тысяч рублёў. Грошы з раённага бюджэту выдзеліць сёння няпроста. Надзея на спонсараў. Паблізу царквы заснаваны так званы "Тэхнацэнтр", камерцыйнае прадпрыемства па рамонце і афарбоўцы грузавых машын. Заказаў там хапае і прыбытак, вядома, ёсць. Вось бы і выдзеліць пэўную суму на асфальтаванне праезду да храма. Стагоддзямі па такім прынцыпе ў Беларусі ўзводзіліся нават храмы.

Міхаіл ТЫЧЫНА.
жыхар г.Слуцка.

КОЛОНКА ЮРИСТА

На вопросы читателей "Народной воли" отвечает юрист ***Олег ВОЛЧЕК***

Рядом с моим домом ведутся строительные работы. Каждое утро с 7 часов строители начинают работу. Из-за сильного шума во время стройки невозможно отдыхать у себя в квартире. Подскажите, с какого времени можно вести строительные работы?

Р.К.Эйдина,
жительница г.Минска.

С такой проблемой сталкиваются многие жители нашего города. К сожалению, не всегда строители руководствуются законами, которые запрещают им начинать работу с 7 часов утра. Согласно п.20 "Положения о порядке переустройства и перепланировки жилых помещений в многоквартирных жилых домах", утвержденного Постановлением Совета министров РБ от 31.12.2006 №1805, в период проведения переустройства и перепланировки помещения запрещается: производить в выходные и праздничные дни работы, создающие шум или вибрацию; начинать работы, создающие шум или вибрацию, ранее 9 часов и заканчивать их позднее 19 часов в рабочие дни; применять при производстве работ оборудование и инструменты, от работы которых уровень шума и вибрации превышает установленные санитарные нормы; загромождать и загрязнять строительными материалами и их отходами эвакуационные пути, другие вспомогательные помещения жилого дома; использовать пассажирские лифты для транспортировки строительных материалов и их отходов без упаковки.

Также надо учесть, что строительные организации обязаны применять технологическое оборудование, которое не должно создавать повышенный шум от работы. Мингорисполкомом совместно с проектными организациями были разработаны мероприятия по снижению уровня шума от работы технологического оборудования.

В первую очередь надо обратиться с заявлением в строительную организацию с предложением, чтобы они начинали строительные работы с 9 часов, как установлено законодательством. Если ваши пожелания не будут выполнены, то вы вправе обращаться с жалобой в местные исполнительные органы, на территории которых расположена строительная площадка. Я уверен, что после вашего обращения в строительную организацию работа будет начинаться с 9 часов.

Рядом с нашим домом начинают строительство административного здания. Нас многих это строительство не устраивает, поскольку будет уменьшена зеленая зона, прилегающая к нашему дому. Почему местная власть без опроса населения принимает такие решения? Как можно повлиять на местных чиновников, чтобы наша зеленая зона осталась нетронутой?

К.А.Запрудник,
житель г.Минска.

Уже было много случаев, когда граждане, объединившись для защиты своих прав, добивались результата. Несмотря на то, что стройка уже начинается, я хочу предложить одну форму участия граждан, которая поможет вам добиться того, чтобы зеленая зона осталась нетронутой.

Согласно ст.37 Конституции РБ, каждый из нас может влиять на принятие решений органами власти. Одной из такой форм влияния являются местные собрания как форма обсуждения вопросов государственной и общественной жизни. Компетенция местных собраний регламентирована Законами "О республиканских и местных собраниях" и "О местном управлении и самоуправлении". Инициаторами местного собрания могут быть не менее 10% граждан, постоянно проживающих на соответствующей территории. Местные собрания могут проводиться на территории административно-территориальной единицы или ее части (микрорайонов, жилищных комплексов, кварталов, улиц, дворов, поселков, сел и т.п.). Местное собрание правомочно, если в нем принимают участие не менее 25% граждан, достигших 18 лет. С правом совещательного голоса в собрании могут участвовать представители государственных органов, предприятий, учреждений, организаций.

В компетенцию местного собрания входит: рассмотрение вопросов, отнесенных к ведению органов местного управления и самоуправления, внесение по ним предложений, в том числе по установлению местных налогов и сборов; обсуждение проектов решений местных Советов депутатов, исполкомов по вопросам местного значения в экономической, социальной и культурной областях; внесение предложений по вопросам повестки дня сессий местных Советов депутатов, заседаний исполкомов; рассмотрение предложений о наименовании и переименовании населенных пунктов и их составных частей и принятие по ним рекомендаций; обсуждение мер по укреплению (охране) общественного порядка; рассмотрение проектов планов развития и застройки соответствующих территорий, рационального использования природных ресурсов; принятие решений об учреждении и упразднении органов территориального общественного самоуправления, избрании членов и утверждение уставов этих органов; обсуждение других вопросов, в том числе республиканского значения, затрагивающих интересы населения соответствующей территории.

Собрания вправе обращаться в государственные органы, на предприятия, в организации, учреждения и объединения, которые обязаны рассмотреть эти обращения и информировать граждан, проживающих на соответствующей территории, о принятых по ним решениях.

Я упомянул лишь только об одной форме влияния жителей на решения местных властей. Также граждане могут добиваться своих прав через создание комитетов общественного самоуправления, местные референдумы, избрание депутатов в Минский городской Совет депутатов по своему округу. Об всех этих формах работы необходимо более расширенно рассказать, но в вашем случае надо бросить все усилия на проведение местного собрания, если хотите в ближайшее время отстоять зону отдыха.

ЧЫТАЧ —ГАЗЕТА

Чаму гэта нашу краіну і зараз клічуць "Белоруссией"?

Як вядома, згодна з Канстытуцыяй нашай краіны, яе ўзаконены, афіцыйны назоў — Рэспубліка Беларусь або, у скарочаным выглядзе, проста Беларусь. Прычым "БЕЛАРУСЬ" і ў рускамоўным варыянце!

Але ж расійцы, у тым ліку і выступоўцы, каментатары расійскіх тэлеканалаў, пішучая брацця ўпарта і паслядоўна клічуць нас "Белоруссией". Што, так цяжка даведацца, як насамрэч імя дзяржавы, якую яны прагна цягнуць у "саюзныя" абдымкі?

Такое непаважнае стаўленне да сучаснага назову нашай дзяржавы мяне, грамадзяніна Беларусі, папросту абражае. Ніяк не даўмеюся, у чым тут справа. Можа, шаноўны пасол Расійскай Федэрацыі ў нашай краіне сп.Сурыкаў змог бы ўнесці яснасць на гэты конт?

Буду ўдзячны за адказ.

Яўген ГАЛЯКЕВІЧ,
жыхар г.Пружаны.

Ад рэдакцыі

Шаноўны спадар Галякевіч! Да хвалюючага Вас (і не толькі Вас) пытання "Народная воля" звярталася не раз. Вось і ў нядаўнім нумары за 10 ліпеня змешчаны артыкул "Хіба наша мова такая, што ў сур'ёзных выпадках ёю нельга карыстацца?" Яўгена Майсейчыка. Цытуем фрагмент артыкула:

"...А цяпер, на фоне абсалютнага панавання ў беларускім грамадстве рускай мовы, разгледзім вельмі павучальны прыклад назвы нашай дзяржавы "БЕЛАРУСЬ", запісанай у адназначным напісанні і гучанні ў беларускамоўным і рускамоўным тэксце нашай Канстытуцыі. Аднак гэты заканадаўча зацверджаны тэрмін "Беларусь" на абшарах суседняй дзяржавы — Расіі выкарыстоўваўся толькі да 17.08.1995 г., бо з гэтага дня пачало дзейнічаць распараджэнне тагачаснага высокапастаўленага чыноўніка Адміністрацыі прэзідэнта Расійскай Федэрацыі С.Красаўчанкі №1495 аб напісанні назваў 14 дзяржаў — былых рэспублік СССР і іх сталіц. Паралельна ў Расійскай Федэрацыі была праведзена адпаведная тэрміналагічная праца, у выніку якой інстытут "ВНИИКИ" Дзяржстандарту Расіі і аб'яднанне "ИнформВЭС" Міністэрства замежных эканамічных сувязяў Расіі распрацавалі Агульнарасійскі класіфікатар краін свету ("ОКСМ"), які быў уведзены ў дзеянне пастановай Дзяржстандарту Расіі ад 27.12.1995 года №641. У выніку для рускамоўнай прасторы была ўзаконена назва і нашай дзяржавы "БЕЛОРУССИЯ"..."

Здавалася б, якое дачыненне маюць расійскія законы да нашай моўнай практыкі? Ды вось не мною толькі заўважана: цяпер і ў вуснах беларускіх выступоўцаў усё часцей і часцей чуецца "Белоруссия". Так, суседняя краіна, яшчэ да аб'яднання з нашай, перайначвае нашы законы, не зважаючы на ўрон гонару грамадзян Рэспублікі Беларусь". А самі некаторыя нашы грамадзяне падрабляюцца, страціўшы годнасць, пад "старэйшую сястру".

Як бачым, турбаваць вельмі паважанага пасла РФ Аляксандра Сурыкава наўрад ці варта — вырашаць такія пытанні не ў кампетэнцыі паслоў, якія трымаюцца законаў сваёй дзяржавы. На жаль, кіраўнікі суседняй краіны, нягледзячы на заяўлены імі дэмакратычны курс і будаўніцтва "Саюзнай дзяржавы" з Беларуссю, чамусьці, як і ў камуністычныя часы, верныя традыцыі расійскіх самадзержцаў. А тыя, каб сцерці з гістарычнай памяці пакаленняў першароднае імя нашай краіны **ЛІТВА**, далі ёй назву "Белоруссия" (афіцыйна з 1840 па 1864 год). А потым і зусім перайменавалі ў "Северо-Западный край"...

Савецкая ўлада вярнула нам толькі "Белоруссию".Але з абвяшчэннем незалежнай, суверэннай краіны быў замацаваны назоў **БЕЛАРУСЬ**.

Праўда, ёсць людзі — і за мяжой, і дома, — каму наш закон не пісаны...

НАБАЛЕЛА

Наша мова — гэта падмурак дома, без якога ён рухне

Геній паэзіі Адам Міцкевіч, чыё 210-годдзе сёлета будзе адзначаць грамадскасць Беларусі, калісь назваў беларускую мову "самай гарманічнай і багатай з усіх славянскіх моў і найменш змененай".

І гэта сапраўды так. Мовай, дадзенай нам ад Бога, карысталіся ў сваёй асветніцкай дзейнасці Кірыла Тураўскі, Францішак Скарына, Сымон Будны. На нашай цудоўнай мове напісаны неўміручыя творы народных песняроў Янкі Купалы і Якуба Коласа. Наша мова — гэта падмурак Беларускага дома, знікне яна — рухне ўвесь будынак.

На вялікі жаль, пра гэта не думаюць (ці не жадаюць думаць?) не толькі шараговыя грамадзяне і дзяржаўныя мужы ўсіх узроўняў, не кажучы ўжо пра асобных беларусафобаў пячорнага кшталту. Нядаўна я ішоў разам з рэдактарам аднаго часопіса па адной з вуліц Мінска, мы вялі гамонку па-беларуску. Раптам нас спыніў мажны, добра апрануты грамадзянін пенсіённага ўзросту і грозна запытаў: "Почему вы разговариваете на белорусском языке, а не на русском? Вы кто, бээнэфовцы или писатели?" Давялося спыніцца і ветліва-цярпліва даводзіць, што мы — беларусы, знаходзімся ў сваёй сталіцы, і мова, на якой мы размаўляем, наша, родная, да таго ж дзяржаўная... У адказ пачулі, што сваёй мовай мы, ці бачыце, дэстабілізуем становішча, стараем напружаныя адносіны ў грамадстве і што мы ледзь не экстрэмісты. Назваць сваё прозвішча гэты рускі шавініст адмовіўся, але сказаў, што ён палкоўнік у адстаўцы, служыў у Расіі, потым працаваў у Беларусі ў міліцыі. Карацей, "просветил", якія мы ёсць ворагі народа. І няўцям унтэр-прышыбееву (не дай Бог такому ў рукі хоць дубальтоўку, хоць рагатку), што якраз такія, як ён, сеюць злое насенне ў грамадстве, абражаюць нацыянальную годнасць людзей і гонар беларускай дзяржавы, дзе спрадвеку — паважлівае стаўленне да грамадзян розных нацыянальнасцяў.

На мой погляд, негатыўныя адносіны да рускіх з боку некаторай часткі карэнных жыхароў краін Балтыі стварылі менавіта вось такія "асветнікі", якія вучылі іх у савецкія часы, як ім жыць і размаўляць. Цікава, як адрэагавалі б на заварот "говорите по-русски" карэнныя жыхары іншых краін? Думаю, самы агрэсіўны шавініст на тое там бы не адважыўся. А ў Мінску ці ў другім кутку Беларусі — выходзіць, можна? Мы што, жывём на акупаванай тэрыторыі?

Успомніўся адзін даўні эпізод 1990 года падчас перадвыбарнай кампаніі кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета Беларусі 12-га склікання, вядомага грамадскага дзеяча і буйнога навукоўца Юрыя Хадыкі. Тады таксама нейкі палкоўнік у адстаўцы і выхадзец з Расіі злосна крычаў, што вось, маўляў, гэтыя беларусы нядаўна вылезлі з пячор і балот і рвуцца да ўлады, што асвету і культуру сюды прынеслі выключна расійцы. Лічу, што такіх злосных беларусафобаў — адзінкі, і што большасць жыхароў нашай краіны, прадстаўнікі розных нацыянальнасцяў, у тым ліку выхадцы з Расіі, паважаюць нас, беларусаў, і нашу мову, як мы паважаем іх. Так і павінны жыць добрыя людзі.

Часам можна пачуць, што Беларусь — малодшая сястра Расіі. А ці так? Калі яшчэ не было ні Масквы, ні іншых рускіх гарадоў, на нашых землях ужо існавалі Полацк, Тураў, Менск, Орша, Барысаў, Лагойск і шмат іншых гарадоў. А хто, як не нашы выдатныя майстры, прыкладам, Сцяпан Палубес са Мсціслава і іншыя, аздаблялі ўсім на здзіў маскоўскі Крэмль і саборы Белакаменнай? Хто, як не наш асветнік Сімяон Полацкі, быў выхавальнікам і настаўнікам Пятра І? Гэта наш вялікі князь ВКЛ Ягайла, кіруючы мужнымі ваярамі, разграміў ушчэнт крыжакоў у Грунвальдскай бітве і выратаваў нашу і расійскую землі ад нашэсця. А пры Вялікім князі ВКЛ Альгердзе краіна з дзяржаўнай беларускай мовай была адной з буйнейшых у Еўропе і прасціралася ад Чорнага да Балтыйскага мораў. Не, Беларусь не малодшая сястра Расіі. А што тычыцца сваяцкіх адносін, дык сёстры жывуць разам у бацькоўскай хаце толькі ў маленстве, а затым, пасталеўшы, ладзяць самастойнае жыццё, застаючыся звычайна ў добрых адносінах між сабой.

Гэта я наконт магчымага аб'яднання з Расіяй. Калі ж, не дай Бог, у аб'яднанай дзяржаве прыйшлі б да ўлады вось такія палкоўнікі-"асветнікі", дык хопіць ліха ўсім, не толькі беларусам. Дэталізаваць не стану, кожны можа ўявіць сабе тую карціну. Мы ўжо і так даўно адчуваем шалёны ціск на ўсё беларускае. (Рыхтуемся да дзяржаўнасаюзных абдымкаў?)

Газета для вясковых жыхароў "Белорусская нива" друкуецца на рускай мове. Спыніла сваё існаванне беларускамоўная газета "Голас Радзімы", замест якой існуе толькі 4-старонкавы ўкладыш у "Minsk Times". У шапіках "Саюздруку" нашага Дзяржынска і, не выключаю, у іншых райцэнтрах няма ў продажы газеты "Звязда", "Літаратура і мастацтва", часопісаў "Родная прырода", "Роднае слова", "Беларускі гістарычны часопіс" і іншых беларускамоўных выданняў, затое залежваецца, а затым спісваецца шэраг рускамоўных выданняў.

Неяк прадавец газетнага шапіка сказала, што калі была ў продажы газета "Народная воля", дык з выканаццем плана не было праблем. Гэтую газету раскуплялі ў адзін момант. А зараз такое папулярнае сярод насельніцтва выданне вымушана друкавацца ў Смаленску. Ганьба і сорам!

Веру і маю надзею (надзея, як вядома, памірае апошняй), што Беларусь усё ж здолее стаць сапраўды незалежнай. У такой краіне хопіць месца людзям усіх нацыянальнасцяў. На мовах і рускіх, і ўкраінцаў, і палякаў, і цыган, і татараў будуць выходзіць газеты і часопісы, для іх дзетак адчыняцца школы, як тое было падчас кароткай, на жаль, дзейнасці ўрада Беларускай Народнай Рэспублікі. Але адзінай дзяржаўнай мовай, якую павінны будуць паважаць усе і абавязкова вывучаць беларусы, а дзяржслужбоўцы дасканала валодаць ёю, будзе мова тытульнай нацыі. І прарочыя словы выдатнага паэта-адраджэнца Францішка Багушэвіча будуць гучаць як дэвіз і запавет: "Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не умёрлі!"

Жыве Беларусь!

Лявон ЦЕЛЕШ,
жыхар г.Дзяржынска.

ИДЕЯ

Не хочешь в армию — иди работать на ферму

Я вот подумал: а почему бы не ввести альтернативную службу для сельских парней. Во многих колхозах, совхозах, различных СПК катастрофически не хватает кадров — животноводов, механизаторов, строителей. Многие из тех ребят, которые выросли в деревне, но хотят податься в город, вполне могут задержаться на полтора-два года для прохождения так называемой альтернативной службы в местных условиях, тое есть вместо армии пусть работают на фермах трактористами, шоферами, строителями. Глядишь, и некоторые передумали б ехать в город, остались на постоянное место жительства в селе. И не пришлось бы тянуть на те же фермы, в мехмастерские так называемых "химиков", то есть осужденных.

Александр ПЕСТРЯКОВ,
житель пос.Черницкий
Смолевичского района.

Народная Воля http://www.nv-online.info
7 ЖНІЎНЯ 2008 г.

События в мире: европейский взгляд

Мудрое решение Чехии

Бросая России вызов, правительство Чехии подписало с США соглашение о размещении на ее территории радара слежения для противоракетной обороны Пентагона. Вскоре после того, как госсекретарь США Кондолиза Райс в Праге завершила церемонию подписания договора, Кремль дал понять, что на этот шаг у него будет ответ. Поставки нефти, которую Россия перекачивает в Чехию через трубопровод "Дружба", были сокращены на 40%.

Официально Россия отрицает, что это решение стало ответом на договор о размещении радара. "Российская сторона заявила, что это было вызвано техническими причинами", — сказал Томаш Бартовский, представитель Министерства торговли и промышленности Чехии.

В Праге по этому поводу не было никаких истерик. Перебоев с энергией также не было. В течение дня после объявления о сокращении поставок из России дополнительная нефть начала поступать в Чехию из Германии по трубопроводу IKL.

Это оказалось возможным потому, что Чешская Республика — единственная страна бывшего коммунистического блока в Восточной Европе, у которой есть доступ к альтернативным источникам энергии благодаря решению руководства, принятому еще в начале 1990-х.

Тогда, как и сейчас, большинство стран региона полагалось на российские нефть и газ. Трубопроводы, построенные бывшим СССР в 1960—1970-е годы, шли с востока на запад, связывая советскую империю в тугой цельный узел. До распада СССР в 1991 году поставки энергоносителей в Восточную Европу были надежны и должным образом субсидировались. Не было ни возможности, ни нужды диверсифицировать их.

Все изменилось, когда советская система торговли с Восточной Европой — Совет экономической взаимопомощи — рухнула в 1990 году. Чтобы сократить риски, чехи решили построить — за большие деньги — отдельный трубопровод, который связал бы Чехию с Германией. "Это было просто провидческое решение, — заметил Либор Лукашек, директор чешской государственной торговой компании Mero, построившей трубопровод IKL в начале 1990-х. — Не все были убеждены в необходимости такого трубопровода. Но теперь мы видим, как он нужен".

Чехи — не единственные, кто очень рано осознал опасности энергетической зависимости. В тех же 1990-х Польша планировала строительство трубопровода из Норвегии, но отказалась от этого проекта из-за его стоимости. Идея потерпела крах, когда бывшие польские коммунисты, имевшие тесные связи с Россией, в 2001 году были выбраны в парламент. Сегодня диверсификация поставок энергоносителей в Варшаве снова актуальна. Правоцентристское правительство Дональда Туска хочет построить около Гданьска новый терминал для импортного сжиженного природного газа.

Не было возможности диверсифицировать поставки ни у Словакии, ни у стран Балтии — отчасти из-за стоимости таких проектов, а отчасти потому, что российские энергетические компании захватили контроль над энергетическим сектором.

Другие члены ЕС внимательно следят за чешским опытом. "Чехи приняли мудрое решение", — заметила Агата Лоскот-Страчота, аналитик в сфере энергетики из варшавского Центра восточных исследований. Но, по сути, зависимость Европы от российских нефти и газа растет день ото дня. И за это придется платить.

Gerald Tribune.

Ольмерт уходит

Премьер-министр Израиля Эхуд Ольмерт сообщил об отказе от участия в предстоящих внутрипартийных выборах в его партии "Кадима", которые должны состояться в конце сентября.

Заявление прозвучало во время телеобращения главы Кабинета к нации.

"После выборов нового лидера партии, — уточнил Ольмерт, — я уйду в отставку с поста премьер-министра, чтобы дать возможность как можно скорее сформировать новое правительство".

Весть об грядущей отставке главы государства израильтян не удивила : "На него уже давно оказывалось давление, с тем чтобы он самоустранился. Все эти обвинения в коррупции... Думаю, что он сделал правильный выбор как для себя, так и для страны".

Телеобращение Ольмерта к народу Израиля с большим вниманием смотрели и на палестинских территориях. Здесь эта новость вызывает тревогу: "Только он наконец пришел хоть к какому-то соглашению с палестинским руководством, так теперь уходит. А это значит, что конец всем достигнутым договоренностям, что теперь нам придется вновь пытаться договориться с новым лидером, который придет на его место..."

Своим решением подать в отставку после сентябрьского съезда правящей партии "Кадима" и выборов ее нового лидера Эхуд Ольмерт предотвратил досрочные выборы и сохранил свою партию у власти, сообщает Euronews.

Зачем Польше американская ПРО?

И в самом деле зачем? Ведь от этого портятся отношения с Россией. Возможно, поэтому затягиваются переговоры с США?

СМИ заметили, что, в то время как американцы недавно успешно завершили переговоры с чехами о размещении элементов ПРО, польское правительство воспротивилось их условиям. Поляки требуют широкомасштабной военной помощи со стороны США и модернизации своих вооруженных сил в обмен на согласие разместить у себя базы для 10 ракет-перехватчиков, пишет Guardian.

"Буш пообещал нам пакет, но США не предоставляют его, — заявил высокопоставленный польский чиновник. — Буш — хромая утка, и Пентагон занимается саботажем. Почему мы должны идти навстречу Бушу?"

Он дал понять, что Варшава решила ждать, пока новая американская администрация не придет к власти в январе, в надежде, что это позволит заключить более выгодную сделку.

Размещение систем ПРО в Центральной Европе, по официальной версии, предназначено для отражения возможных ракетных ударов со стороны Ирана, хотя Россия оспаривает это и утверждает, что базы в Польше и Чехии в конечном итоге предназначаются для защиты от ядерного арсенала Кремля.

Эта тема стала одним из основных предметов споров, приведших к ухудшению отношений России и Запада за последние годы.

Польша намерена разместить у себя ракеты-перехватчики, так как полагает, что, получив американские войска и военные объекты на своей территории, она повысит защищенность от России.

Однако польское правительство подчеркивает: если Польша при этом не улучшит свою обороноспособность, размещение систем ПРО скорее понизит, чем повысит степень ее национальной безопасности перед лицом усиливающейся России.

Gerald Tribune продолжает: "Ни НАТО, ни Евросоюз не в силах в достаточной мере обеспечить безопасность Польши, развеяв ее страхи, особенно теперь, когда к востоку от этой страны вновь окрепла Россия. Поэтому варшавское правительство хочет, чтобы Соединенные Штаты разместили на польской территории элементы своей планируемой системы ПРО, которые таким образом станут американской гарантией спокойствия, утверждает министр обороны Польши".

Польша, втиснутая между Германией и Россией, которые в прошлые столетия стирали ее с политической карты, давно опасается за свою безопасность. После краха коммунистического режима она в 1999 году вступила в НАТО, а в 2004-м — в ЕС. Теперь, когда Россия разбогатела и стала чувствовать себя увереннее по сравнению с минувшим десятилетием, Польша стремится защитить себя дополнительными мерами, отметил министр обороны этой страны Богдан Клих.

"Степень нашей безопасности снижена, — сказал Клих в интервью. — Неуверенность Польши в своей безопасности обусловлена тенденциями, которые последние несколько лет наблюдаются в России".

Польша весьма сильно зависит от России как поставщика энергоносителей, а потому чувствует себя уязвимой, когда Россия стремится воспользоваться своими крупными энергетическими ресурсами в качестве инструмента внешней политики. Это одна из главных причин, побуждающих польское правительство разместить на территории страны противоракетный щит: присутствие американских военнослужащих станет сдерживающим фактором, продолжает газета. Польша, возможно, не стремилась бы столь активно к размещению элементов системы ПРО, если бы НАТО и ЕС изначально имели в Польше мощное заметное присутствие.

"Институты НАТО и ЕС размещены в Европе неравномерно, — сказал Клих. — Большая часть их находится в западной части Европы. Именно поэтому мы и начали переговоры с американцами о системе противоракетной обороны". "На нашей территории необходимо разместить институты либо Североатлантического альянса, либо ЕС, либо США. Таковы три столпа нашей безопасности", — пояснил он.

КАЛЕЙДОСКОП

Умер от шока

В Гамбурге 60-летний пенсионер Питер Т. насмерть сбил другого пенсионера, 65-летнего Дитера В., который направлялся на велосипеде за хлебом, после чего скончался от сердечного приступа, сообщает немецкая Das Bild.

В полиции полагают, что Питер Т., находившийся за рулем, просто не увидел, что ему горит красный: вероятно, его ослепило утреннее солнце. После удара пенсионера на велосипеде бросило в лобовое стекло, потом он упал на асфальт и ударился головой. На место прибыли полицейские и врачи. Во время беседы с представителями правопорядка водитель "Тойоты" неожиданно обмяк и стал падать. Пенсионера быстро перенесли в карету "скорой помощи", однако спасти уже не смогли: он скончался от сердечного приступа, вызванного шоком.

Тайны банкетов

Как передают корреспонденты РИА "Новости", гости Букингемского дворца узнают многие тонкости подготовки к роскошным церемониям — в частности, увидят, что придворным приходится мыть банкетный стол, ходя по нему со шваброй в руках. Посетители также узнают, что происходит за кулисами во время приема — в тех комнатах, куда гости королевы никогда не попадают. Например, в зале для ожидающих своей очереди блюд и в комнате для грязной посуды.

Елизавета Вторая никогда не восседает на троне во время приемов — она занимает место во главе стола, и только у ее кресла, обитого красной материей, есть подлокотники. По левую руку от королевы садится ее супруг, герцог Эдинбургский Филипп. Примечательно, что его стул — такой же, как и у гостей. Почетный гость, в честь которого дается обед, занимает место по правую руку от Елизаветы Второй.

Только хозяевам и почетным гостям по протоколу полагаются собственные солонка, перечница и чаша для приправ.

Рабочий день официантов в день приема начинается в семь утра. Королева лично следит за приготовлениями к официальным банкетам, которые обычно начинаются в 20.30, и незадолго до церемонии обязательно заходит посмотреть, все ли в порядке.

Государственные приемы завершаются шествием волынщиков, после чего гости королевы следуют в Парадную гостиную, где за чашкой кофе получают возможность в более неформальной обстановке пообщаться с Ее Величеством. Во время правления Елизаветы Второй в Букингемском дворце прошло 77 государственных банкетов.

Пелусо

В мексиканской столице открыт памятник бездомной собаке, сообщает корреспондент РИА "Новости". Бронзовая фигура дворняги по кличке Пелусо служит призывом ко всем гражданам быть милосердными к бездомным животным.

Деньги на создание памятника были собраны с помощью добровольных пожертвований Ассоциацией в защиту прав животных "Собачье чудо".

Всего в мире насчитывается десять подобных памятников.

Пелусо более 15 лет скитался по столичным улицам и за эти годы много натерпелся от людей. Когда его подобрали представители Ассоциации в защиту прав животных, то он уже ничего не слышал и страдал почечной недостаточностью. Однако благодаря уходу Пелусо прожил еще четыре года.

"Мы хотим, чтобы памятник напоминал всем нам о том, что нужно бережно относиться к нашим меньшим братьям, — заявила на открытии памятника президент Ассоциации Патрисия Эспанья. — Эти существа живут рядом с нами, и единственное их преступление — что они родились на улице или их бросили хозяева".

В рот мне ноги!

В США осваивают новый вид педикюра. Вместо ухода за ногами с помощью классических средств и инструментов в Северной Каролине используют маленьких живых рыбок из семейства карповых. Эти обитатели водных глубин известны как гарра руфа или "рыбка-доктор". Они отличаются способностью удалять омертвевшие чешуйки кожи, не причиняя вреда живой ткани.

Процедура выглядит следующим образом: клиент опускает ноги в аквариум, и голодные и прожорливые карпики объедают отмершую кожу на ступнях и пальцах. Пока в Соединенных Штатах есть только один салон красоты, где практикуют подобный экзотический вид ухода за кожей ног, передает ИТАР-ТАСС.

Итальянское «да!»

Итальянский парламент проголосовал за ратификацию Лиссабонского договора, сообщает агентство Reuters.

Италия стала 24-м государством, присоединившимся к договору о реформе Евросоюза, который должен заменить провалившийся проект единой европейской Конституции.

Председатель Еврокомиссии Хосе Мануэл Баррозу поблагодарил итальянских парламентариев "за решительную поддержку единой Европы".

Утонули при ливне

Жертвами продолжавшегося около часа ливня с градом в Кишиневе стали три человека, сообщило агентство "Интерфакс".

Мужчина сорока трех лет и молодая женщина утонули, сбитые потоком воды, который увлек их под колеса застрявших на улице машин.

Еще один мужской труп был обнаружен под одним из мостов.

По данным агентства, ливень затопил десятки домов в низменной части города.

На Марсе обнаружена вода

Ученые американского аэрокосмического агентства НАСА сообщили, что зонд "Феникс" подтвердил присутствие воды на Красной планете.

Это показали анализы образцов породы, которые "Феникс" достал с помощью своего манипулятора. В лабораторных условиях на борту марсохода вода была получена в результате таяния льда, который находился в в пробах марсианского грунта.

ФОТОВЗГЛЯД

Чарльз, принц Уэльский, посетил выставку цветов и поговорил с "человеком-пчелой".

В Китае популярны конфеты в виде олимпийских колец.

Индийские полицейские для снятия стресса от работы занимаются смехотерапией.

Гастарбайтер Ее Величества

В Букингемском дворце обнаружен русский нелегал. 32-летний Игорь Голованов более полутора лет почти ежедневно находился вблизи членов королевской семьи и даже несколько раз подавал лично Ее Величеству Елизавете II чашку с чаем.

Но выяснилось, что у старательного лакея нет разрешения на работу в Великобритании. И руководители дворцовой службы, отвечающие за подбор персонала, предпочли избавиться от гастарбайтера, а не оформлять для него все необходимые документы, сообщает лондонский таблоид The Sun.

Молодой человек из Москвы подался на учебу в Великобританию в надежде обрести на островах образование, работу, а там, глядишь, и семью. Как сообщает ИТАР-ТАСС, Игорь прибыл в Англию в 2000 году для учебы по специальности "гостиничное обслуживание" в университете города Борнемут. Получив диплом, он устроился стажером в один из отелей и обзавелся временным разрешением на работу. Набравшись опыта, стал осматриваться в поисках лучшей доли. В начале 2006-го он увидел объявление о наборе обслуживающего персонала в Букингемский дворец и рискнул, послав туда свое резюме.

Но, прожив не один год в законопослушной Великобритании, Игорь Голованов, судя по всему, остался во многом россиянином, делает вывод газета "Время новостей", пересказывая эту историю. Во всяком случае его поначалу не сильно смутил тот факт, что во время собеседования при приеме на работу никто особо не интересовался наличием у него рабочей визы и не сделал копию всех его документов. В октябре 2006-го, облачившись в расшитую золотом алую ливрею, он заступил на службу.

В интервью британскому изданию г-н Голованов рассказал, что ему доводилось обслуживать как королеву с ее супругом герцогом Эдинбургским Филиппом, так и их сыновей — принцев Чарльза и Эндрю. "Они были очень вежливы со мной, несмотря на мой относительно юный возраст", — поведал The Sun единственный русский лакей при королевском дворе. За все время работы во дворце перспективный слуга совершил всего одну ошибку, но именно она, судя по всему, стоила ему и места, и вообще карьеры в Англии. Вспомнив о том, что в августе у него истекает британская виза, г-н Голованов решил ее продлить. Для оформления всех документов ему требовалось предоставить миграционным властям письмо от работодателя, и он обратился в управление персонала при королевском дворе. Это был провал.

По словам г-на Голованова, директор по персоналу Букингемского дворца Элизабет Ханка была буквально шокирована, не обнаружив в его деле действующего разрешения на работу. Г-жа Ханка пояснила служащему, что ей необходимо проконсультироваться с юристами и миграционными властями, а через некоторое время гастарбайтер получил письмо с уведомлением о том, что дальнейшая его работа при дворе невозможна. В документе содержался весьма откровенный намек на то, что лакею лучше бы не скандалить — мол, при вновь открывшихся обстоятельствах формально у двора нет и финансовых обязательств перед работником, но исключительно из джентльменских соображений зарплата ему будет выплачена. На столь же джентльменское поведение при увольнении рассчитывали и в управлении персонала.

Вполне возможно, что лишившийся работы россиянин и не стал бы жаловаться английскому таблоиду, если бы дело кончилось только увольнением. Однако во дворце, где явно не хотят афишировать прокол своей кадровой службы, настаивают на том, чтобы Игорь Голованов покинул Великобританию. "Они нарушили закон, приняв меня на работу, а теперь звонят и говорят, что я должен уехать из страны как можно быстрее", — утверждает отставной лакей Ее Величества. Сам же г-н Голованов, по его собственному утверждению, уже настолько прикипел к Туманному Альбиону, что хотел бы остаться там, пусть и вдали от Букингемского дворца.

В Азербайджане началась президентская предвыборная кампания

Об этом сообщает ИА "Новости-Азербайджан". Голосование пройдет 15 октября.

Кандидатура действующего президента Ильхама Алиева, который является лидером правящей партии "Ени Азербайджан" ("Единый Азербайджан"), выдвинута на съезде партии.

Своих кандидатов выдвинули или собираются выдвинуть и некоторые оппозиционные партии. В частности, от Партии классического народного фронта Азербайджана в президенты, по информации агентства, пойдет ее председатель Мирмухмуд Миралиоглу, от партии "Умид", соответственно, ее лидер Игбал Агазаде.

В свою очередь оппозиционный блок "Азадлыг" ("Свобода"), в который входят Партия народного фронта Азербайджана, Либеральная партия и Партия гражданского развития, решил бойкотировать выборы.

Ильхам Алиев стал президентом Азербайджана в 2003 году, сменив на этом посту своего отца. В 2005 году он также возглавил правящую партию "Ени Азербайджан", которая вскоре одержала победу на выборах в парламент. Незадолго до этих выборов в республике прошли аресты представителей оппозиции и членов правительства: их обвинили в подготовке государственного переворота, напоминает Lenta.ru.

Из-за непотушенной сигареты

Причиной пожара на атомном авианосце ВМС США "Джордж Вашингтон" стала непотушенная сигарета, передало агентство Associated Press.

В официальном сообщении ВМС США, в частности, говорится, что возгорание возникло по причине курения в ненадлежащем месте рядом с легковоспламеняющимися жидкостями. В связи с инцидентом командир авианосца и его старпом были освобождены от исполнения своих обязанностей.

В результате пожара один военнослужащий получил незначительные ожоги, и еще 23 были госпитализированы с тепловым шоком. Материальный ущерб от пожара составил 70 миллионов долларов.

Народная Воля http://www.nv-online.info
7 ЖНІЎНЯ 2008 г.

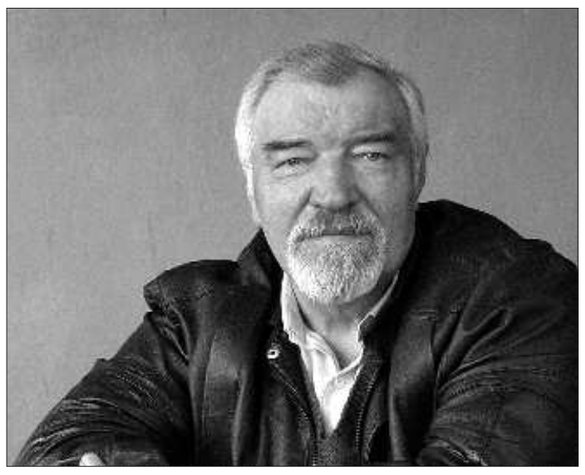

Васіль Гроднікаў... *Чытачы "Народнай волі" помняць многія публікацыі гэтага таленавітага майстра слова, патрыёта Беларусі. Вострае было яго пяро, глыбокія жыццёвыя назіранні з'яўляліся характэрнай рысай яго журналістыкі.*

Шкада, што рана пакінуў белы свет наш сябра Васіль Гроднікаў. Сёння мы друкуем яго нататкі, якія адшукаліся ў архівах зусім нядаўна. Лічым, што іх актуальнасць не згубілася і па сённяшні дзень.

Васіль ГРОДНІКАЎ

Замкнёнае кола,

або Пра тое, што ў паўсядзённым жыцці нам вельмі шкоднае і прыкрае, але не дужа нас хвалюе

Калісьці нам быццам мёдам на душу клаліся словы-заклікі: "Славутыя рабочы клас, калгаснае сялянства і працоўная інтэлігенцыя!.." Гэтак лашчылі наш слых савецкія кіраўнікі перад кожным, надзвычай важным для імперыі святамі. І большасць з нас, калі хто памятае, раздзірала гардыня: мы — лепшыя ў свеце! Былі, ёсць і будзем!..

А ў тыя часы, якраз у жніво, наш брыгадзір разам з яшчэ двума памагатымі прыцемкамі вывезлі з калгаснай сушылкі з дзесятак мяхоў зерня і накіраваліся ў Мазалі Маладзечанскага раёна. Па дарозе нейкую частку рэалізавалі за "сівуху", астатняе падзялілі адпаведна "рангу" кожнага. Жонка брыгадзіра накрыла на стол, а гаспадар (толькі не смейцеся, гэта было на самай справе) першы тост падняў за... камуністычную партыю!

Выпівалі, кожны раз устаючы. Спачатку — за ўсю КПСС, потым — за палітбюро, а напаследак, пакуль не збіліся з панталыку, за бессмяротнага і найвялікшага партыйнага правадыра. А мой сусед Янка (сам мне расказваў), добра падвыпіўшы, узяў ды па прастаце сваёй душэўнай падахвоціў брыгадзіра: "Добрая, Васіль, у цябе партыя! Сама крадзе і нам дае..." Казалі тады ў вёсцы, што Янка атрымаў ад брыгадзіра "ў лыч" і тыдні са два хадзіў з распухлым носам і разбітай губой. З тае пары брыгадзір выгнаў яго са сваёй брыгады як ненадзейны элемент. Янкава месца заняў больш асцярожны падбрэхіч.

...Нядаўна мне выпаў гонар апынуцца ў даволі вузкім асяродку з масцітымі акадэмікамі і мэтрамі эканамічнай навукі, слухаць іх даверлівы аповед пра гаспадарчае становішча краіны (дарэчы, раней у дзяржаўных СМІ асцярожнічалі — называлі часцей не "краіна", а "рэспубліка". Цяпер — абвыкліся, хоць сэнс ўкладваецца савецкі). Дык вось... У той гутарцы ўспаміналася пра нашу краіну, якая вядзе курс на аднаўленне быццам бы станоўчых якасцяў аджылага сацыялізму з захаваннем на вёсцы пад рознымі "соусамі" ранейшай калгасна-адміністрацыйнай сістэмы. Так нарадзіўся "рынкавы сацыялізм", які ў цывілізаваным свеце глядзіцца нейкім анахранізмам (памятаеце, як у А.Макаёнка: "А на храна ён патрэбен?..)

На маю думку, не ўбачыўшы на свае вочы і не разабраўшыся як след у кітайскай мадэлі эканамічнага развіцця, не ўлічыўшы менталітэт самога кітайца, але дадаўшы ў гэты кактэйль "дасягненні" Паўночнай Карэі і Кубы, у рэшце рэшт мы атрымалі нешта кшталту ледзь не калючага дроту вакол сваёй жа краіны...

Калі ж толкам разабрацца, то "на храна" нам здаўся той дрот? Хіба што гарадзіцца ад суседзяў, якія палічылі найбольш разумным вылузнуцца з "братэрскіх" абдымкаў Расійскай імперыі і далучыцца да Еўрасаюза і "натаўскага монстра". (Я, між іншым, часам думаю: а чаму гэта нашы "шаўцы-палітыкі" любяць мяняць толькі верх, а не калодку?)

Дык вось, вучоныя ў той даверлівай гутарцы, нягледзячы на блытаніну з афіцыйнымі лічбамі, сцвярджалі: сапраўдны стан беспрацоўя ў нас намнога горшы, чым адлюстраваны ў статыстыцы.

Я даўно ўжо збіраўся запярэчыць і Дзяржстату, і некаторым вучоным эканамістам з прыўладнага салаўінага хору, што методыка падліку ў іх, мякка кажучы, не заўсёды стасуецца з рэальнасцю. Бо, па-мойму, галоўнае вызначыцца: каго лічыць "працуючым", а каго — "беспрацоўным"? Жыццёвы вопыт, журналісцкія назіранні за добрую паўсотню гадоў, абкатка думак у электрычках і грамадскім транспарце, з сябрамі і "ўдарнікамі сацыялістычнай працы" (гэтак я называю тых, хто так-сяк працуе 2—3 дні на тыдні, а астатнія праводзіць пад кайфам чарнільнага пойла. А па-сапраўднаму ў нас робіць не кожныя дзевяць з дзесяці чалавек, а куды менш!

Каб сталі больш зразумелымі мае высновы, хачу папрасіць вас разам са мной трошкі паразважаць. Не, не на акадэмічным, а на самым звычайным жыццёвым узроўні. Давайце ад тых, хто старанна працуе, адлучым алкаголікаў і п'яніц, ад якіх на рабоце бывае больш шкоды, чым карысці, ды разгільдзяеў, ад якіх толку, як ад нуля без палачкі. Адмінусуем і тых, у каго рукі чэшуцца нешта скрасці, вынесці за прахадную або перакінуць цераз цагляную сцяну завода, мехдвара. А яшчэ — бракаробаў, халтуршчыкаў і тых, хто так і цэліць схавацца за чужую спіну. Туды можна аднесці "рабацяг", якія чакаюць не дачакаюцца, калі ж гэта нарэшце брыгадзір, майстар ці прараб пойдуць на планёрку ці пяціхвілінку. Тады праб'е час, калі можна будзе рвануць з рабочага месца ды "разгавецца" пляшкай "пойла".

Яны што, падымаюць эканоміку краіны і дабрабыт людзей? Д'ябла з два! Такім дай нават самую разнавейшую тэхніку, тэхналогіі — усё што кату пад хвост! У шмат якіх выпадках раскрадуць, разбяруць, прап'юць і канцоў не знойдзеш. Нават самыя працавітыя і сумленныя, гледзячы на такое, рукі апускаюць. У многіх працоўных калектывах адбываецца так званая "адаптацыя" — калі нехта стараецца, працуе сумленна, дык нярэдка можа пачуць: "Чаго вылузваешся? Табе што, больш за ўсіх трэба?"

Нядаўна мне дырэктар аднаго мінскага завода распавёў: у іх штаце ёсць сантэхнік. Алкаголік. Цэлы дзень поўзае па цэху з канца ў канец, шукаючы шлях да сваёй бытоўкі. Думалі звольніць, але дзе гарантыя, што новы сантэхнік будзе ўстрымлівацца ад п'янства? Гэтага хоць пад рукі прывядзеш да месца аварыі, дык зробіць што трэба. Хай застаецца.

Калі слухаеш радыё і, бывае, глядзіш БТ, бясконца здзіўляешся рапартам высокіх чыноўнікаў, што ў нас, маўляў, адбываецца імклівы рост эканомікі, дабрабыту людзей, сацыяльнай абароны абяздоленых і жабракоў. Дык хто ж гэта ў нашай краіне так стараецца, хто ўсё гэта забяспечвае і для сябе, і для тых, хто нічога не дае вытворчасці?

Не хачу быць катэгарычным і абагульняць, але, думаю, многія пацвердзяць: праяў бязладдзя, бяздумнасці і безадказнасці хапае і ў горадзе, і ў вёсцы. Цяжка паверыць, што прыроды гэтых прыкрых з'яў не разумеюць кіраўнікі ўсіх рангаў. Ну, няхай бы яны былі наменклатуршчыкамі ледзь не са школьнай парты і рабочы люд бачылі толькі з-за стала прэзідыума,тады шмат што было б зразумелым. Але ў бальшыні сённяшнія начальнікі ў свой час самі, што называецца, мясілі ў гумовых ботах грязь ля жывёлагадоўчых фермаў, бачылі ледзь не кожны дзень п'яных мужыкоў, што валяліся па баках вясковай вуліцы. Ведаюць, як, бывала, цэлай фермай жывёлаводы ішлі ў "загул" і ледзь не сама старшыня мусіла даіць кароў. Ведалі, як там кралі камбікорм, заганялі бульбу і буракі на "пойла", вёдрамі выносілі малако для сваіх парсюкоў, не ўлічваючы ўжо камбікорму. Што, насамрэч забыліся пра становішча ў той жа вёсцы ці свята вераць, быццам там усё кардынальна змянілася? На жаль, асобна ўзятыя станоўчыя прыклады толькі пацвярджаюць агульнае правіла: калі ў людзей няма пільнай, асабістай зацікаўленасці ў выніках працы (праз нізкую аплату, несучасныя вытворчыя ўмовы) — няма і самой працы, высокапрадукцыйнай, эфектыўнай, стваральнай. Можа, усё ж тут сабака закапаны ў самой сістэме, якую прынеслі на нашу зямлю расійскія бальшавікі ў выглядзе сацыялізму, "лепшыя здабыткі" якога перанесены ў сённяшні дзень? У тым, што ў нас дзяржаўную ўласнасць ствараюць адны, а распараджаюцца і карыстаюцца ёю, часцей за ўсё, іншыя? А можа, у тым, што да кіраўніцтва абласцей, раёнаў, заводаў, калгасаў далёка не заўсёды дапускаюцца самыя кемлівыя і адданыя справе людзі, нярэдка ж — тыя, хто ўмее дагаджаць начальству і сведчыць сваю згоду з усім, што яно робіць? Во галаваломка! У краіне такога навытваралі, што мо тысяча мудрацоў не разбяруцца.

А мы ж не гаварылі яшчэ пра незлічоную і далёка не абгрунтаваную колькасць наменклатурнага чынавенства, якая ўсё расце і расце, не адмаўляючы сабе ні ў якіх ільготах і прывілеях — у адрозненне ад "любімага" імі простага люду. Хай бы гэта былі спрэс сапраўды талковыя кіраўнікі, спецыялісты, арганізатары вытворчасці і ўсяго нашага жыцця, тады і грошай падаткаплацельшчыкаў на іх утрыманне было б не шкада: высокапрафесійная праца павінна адпаведна аплачвацца. А то ж... Бальшыня з тых, хто сумленна ўкалваў і зараз працуе на вытворчасці ці нарошчвае навуковы патэнцыял і духоўныя каштоўнасці краіны, не мелі і не маюць годнай іх унёску зарплат і пенсій. А вось хто ўмее на паўсагнутых нагах бегаць перад вышэйшым начальствам, перакладваць у кабінетах паперкі з месца на месца ці прыдумваць мудрагелістыя цыдулкі для таго, каб мы з вамі, крый Божа, не збіліся з нагі пад пільным вокам адміністрацыйных і ідэалагічных "пастараў", хорам крычалі "ўра!" славутай "стабільнасці" і "працвітанню" ў краіне — з такімі, як ні круці, часцей за ўсё парадак. Мо таму паўсюль наша вока і натыкаецца на "ўзорны парадак"?

Па чыгуначнай лініі Маладзечна-Мінск у электрычку раніцой не ўлезці — людзі едуць у сталіцу за заробкам на кавалак хлеба: хто застаецца працаваць на месцы, атрымліваюць капейкі. Вось яны слухаюць пра сярэдні заробак па краіне і шкадуюць, што ў нашага радыё, БТ няма адкрытай зваротнай сувязі, а то там такое пачулі б, што вушныя перапонкі не вытрымалі б. Самы час халадзільнікі падключаць у радыё- і тэлеразеткі...

Тых, хто добра працуе і каму адносна добра плацяць, у нас нямнога. Надзвычай мала. Ды і дзе ўзяць тыя фінансы, калі ў нашай маленькай краіне і высокае начальства, і дробная "рыбка" часам шыкуюць не па дзяржаўнай кішэні: з азартам гуляюць у хакей, футбол, тэніс, базараць, фестываляць, дажынкуюць і лыжнююць. Мала таго — спрабуюць усяму гэтаму надаць статус міжнароднага відовішча з абавязковым удзелам кіраўніцтва і выказвання ўдзячнасці гасцям зблізку і здалёк. Тыя ж у сваю чаргу вымушаны перад мікрафонамі і тэлекамерамі хваліць "гасцінную, спакойную і багатую Беларусь" (чаго толькі не нагаворыш пасля хлебасольнага гасцявання тым, хто наліваў і падліваў), услаўляюць працавіты беларускі народ, якога яны насамрэч і ў вочы не бачылі. А варта было б пабачыць, як жыве старое і прыстарэлае насельніцтва, што стварала аснову эканамічнага патэнцыялу краіны, а зараз дзеліць напалам з катамі крывянку, ліверку, замарожаную салаку... Мала хто з гасцей здагадваецца, што многае, ствараемае працавітымі людзьмі, сёння кучамі ляжыць на складах, не прадаецца. А калі і прадаецца за мяжой, то за бясцэнак. Таму што тавары часцяком выробляюцца кепскія, неканкурэнтаздольныя, не адпавядаюць сусветным стандартам і выглядаюць, быццам бы той керагаз у параўнанні з электрачайнікам ад фірмы "Тефаль". Сапраўднаму гаспадару ў такім становішчы — не да гуляў. Галава іншым забіта... У народзе ў такім выпадку кажуць: "Абы дрыгва, а чэрці будуць..."

Атрымліваецца замкнёнае кола — са шматлікімі савецкімі традыцыямі калектыўнай сістэмы, ураўнілаўкай, абмежаваннем заробкаў, пражытачным мінімумам з абавязковай "надточкай" — скрадзеным і тайна вынесеным дадаткам да той зарплаты, якую недадавала вам дзяржава за "самаадданую і гераічную працу" на родным прадпрыемстве. А пасля, знёсшы ці збыўшы крадзенае, "рабацягі" запіваюць за прахадной удачу "чарнілам" або проста на рабочым месцы "казёнкай", прыхаванай за станком, паміж цюкамі сена, бардзюрным каменнем, пад сядзеннем трактара ці бульдозера...

Адкуль, з якіх даўнін гэта пайшло, дакладна адказаць не бяруся. Але з'ява цвёрда ўкаранілася і жыве па сённяшні дзень, і, думаю, амаль кожны пагодзіцца (апроч дужа зашораных), што пачатак ідзе ад савецкай сацыялістычна-калектыўнай сістэмы з планавасцю, нормай выпрацоўкі і размеркавальным прынцыпам.

Яно так: гукні на лес, то і лес адгукнецца...

АТЫ-БАТЫ

Франак ВЯЧОРКА: «Мне сказалі забраць ваенны білет восенню»

Маладзёжных актывістаў па-ранейшаму працягваюць забіраць у армію, хоць некаторых пакідаюць у спакоі.

— Усіх, каго мусілі забраць, ужо забралі, — распавядае карэспандэнту "Народнай волі" Франак Вячорка. — У міліцэйскай частцы па вуліцы Маякоўскага ў Мінску слыхыць актывіст Юрый Дзяшук. Юрась — выпускнік журфака БДУ і, хоць зараз паступіў у Еўрапейскі гуманітарны універсітэт і працягвае адукацыю, аднак у ваенкамаце не палічылі гэта за ўважлівую прычыну і прызвалі яго ў войска. Алесь Каліта служыць у Фаніпалі, аднак ніякай інфармацыі ад яго не было. Ведаю, што праз тры тыдні ён павінен прымаць прысягу. Тое самае і са Змітром Бяляевым са Смаргоні. Хлопцы ўсяго тыдзень як служаць, і пакуль нават невядома, ці будуць яны прымаць прысягу. У кожнага свая сітуацыя. Але ў любым выпадку мы будзем іх падтрымліваць.

— А вас ужо перасталі турбаваць з ваенкамата?

— Так, мяне дзіўным чынам пакінулі ў спакоі. Хоць да гэтага штодня тармасілі. Але пасля хуценька паставілі непрыдатнасць да войска па стане здароўя (мне зрабілі аперацыю на вока) і сказалі, каб увосень забраў ваенны білет. Думаю, што ўсё ж такі быў нейкі план па нейтралізацыі актыўнай моладзі, але пабачылі, што на гэты сезон ім ужо будзе дастаткова, каб не было шырокага розгаласу на фоне парламенцкіх выбараў.

Мы хацелі высветліць, ці пойдзе ў армію сын жонкі Аляксандра Мілінкевіча. На жаль, мы не змаглі гэта высветліць з-за занятасці Аляксандра Уладзіміравіча. Таму вернемся да тэмы ў наступным нумары...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Францыя адмяніла бясплатныя візы для беларускай моладзі

Паводле патрабавання Еўрасаюза Францыя адмяніла бясплатныя візы для моладзі да 25 гадоў. Як прадугледжвае Шэнгенскае пагадненне, бясплатныя візы могуць атрымліваць дзеці да шасці гадоў.

Пра гэта паведамілі ў амбасадзе Францыі ў Мінску. Варта зазначыць, што ў адпаведнасці з правіламі Шэнгенскага пагаднення на адмену консульскага збору могуць разлічваць дзеці да шасці гадоў і студэнты, іх выкладчыкі, вучоныя, якія прыязджаюць па праграмах адукацыйнага або навуковага абмену.

Консулы краін ЕС маюць права адмяняць або зніжаць консульскі збор у выпадку, калі гэты крок адпавядае культурным, гуманітарным, знешнепалітычным інтарэсам.

БелаПАН.

Віцебскім БРСМаўцам не падабаецца піва

На разгляд дэпутатаў парламента краіны перадаюцца спісы з больш як 4 тысячамі подпісаў віцябчан, якія выказаліся супраць рэкламы піва па тэлебачанні.

Кіраўнік УУС Віцебскага аблвыканкама Леанід Фармагей папрасіў парламентарыя Людмілу Арцёменка ўнесці адпаведную прапанову на разгляд Нацыянальнага сходу аб унясенні змяненняў у Закон "Аб рэкламе".

Подпісы збіраліся па ўсім горадзе ў рамках правядзення Дня цвярозасці. На плошчы 1000-годдзя гэтым займаліся актывісты БРСМ.

ФАКТ І КАМЕНТАРЫЙ

Медалісты выбіраюць завочнае навучанне. Чаму?

Цікавы факт прадэманстравала ўступная кампанія 2008 года ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы: абітурыенты-медалісты і ўладальнікі школьных дыпломаў з адзнакай выбіраюць завочную форму навучання.

Як расказалі карэспандэнту БЕЛТА у прыёмнай камісіі ГрДУ, 106 выдатнікаў падалі заявы на завочную бюджэтную форму навучання супраць 54, якія выбралі стацыянар (бюджэт). Доля заяў ад медалістаў і чырвонадыпломнікаў у агульнай колькасці падаўшых на завочную форму склала 3,96 працэнта, на дзённую — 2,53 працэнта. Конкурс на бюджэтную завочную форму навучання складае 3,8 чалавека на месца.

Гэта сведчыць аб змяненні ў свядомасці моладзі адносін да вышэйшай адукацыі — маладыя людзі ўсё часцей арыентуюцца на работу і атрыманне адукацыі адначасова.

Цікавы і той факт, што аднымі з самых папулярных сярод абітурыентаў ГрДУ сталі спецыяльнасці, набор на якія быў адкрыты ў гэтым годзе. Самы высокі конкурс — 5,62 чалавека на месца — быў зарэгістраваны на спецыяльнасць "Турызм і гасціннасць". Дзве іншыя новыя спецыяльнасці таксама зацікавілі абітурыентаў. Конкурс на "Дызайн касцюма і тканін" склаў 4 чалавекі на месца, на "Вытворчасць будаўнічых вырабаў і канструкцый" — 2,6 чалавека.

Самы нізкі конкурс у 2008 годзе — 1,05 чалавека — сярод паступаючых на спецыяльнасць "Нямецкая мова. Англійская мова".

ЗДАРЭННІ

Дзік тараніў легкавік

У Пінску дзік пратараніў легкавік. Здарэнне адбылося ноччу. У новым мікраёне горада, які прымыкае да лесапаркавай зоны, на дарогу выбег дзік.

Відавочна, раз'юшаны святлом фар і сігналамі аўтамабіляў, ён кінуўся на бліжэйшы легкавік. Кіроўца аўто спрабаваў пазбегнуць сутыкнення, аднак жывёліна вагой у 150 кілаграмаў пратараніла машыну. Ад сутыкнення дзік загінуў. Людзі ў аўто не пацярпелі.

Выйшлі на балкон, апынуліся ў рэанімацыі

Трое мужчын упалі ў Мінску з пятага паверха. Цяпер яны знаходзяцца ў рэанімацыі Бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі. У пацярпелых шматлікія пераломы і траўмы галавы.

Як паведамляецца, жыхарам дома было забаронена выходзіць на балкон, агароджа якога знаходзілася ў аварыйным стане. Аднак мужчыны ўсё ж выйшлі, і агароджа абрынулася. Праводзіцца расследаванне.

Креветочные заморочки

Конфликт исчерпан — проблемы остались

После публикации в "Народной воле" о конфликтной ситуации на белорусско-польском совместном предприятии "Трансоэкспресс" ООО в Березе много воды утекло, еще больше креветок с тех пор перелопачено хрупкими женскими пальчиками.

Во время креветочных "разборок" предприятие, где было занято почти 300 человек, потеряло около 70 работниц. Сказались невысокая зарплата и перебои с поставкой свежей креветки. Этой весной Северное море "взбунтовалось": штормы сорвали лов креветки настолько, что СП вынуждено было перейти на 4-дневную рабочую неделю.

Но самым болезненным вопросом оставались неуплаченные таможенные платежи в размере 101,6 млн рублей. Обращения в многочисленные инстанции, вплоть до Высшего Хозяйственного суда и Администрации президента не дали ожидаемого результата. Все понимали несуразность ситуации, но долг никто не отменил.

В конце концов дело дошло до главы государства. А.Лукашенко 21 июля этого года подписал специальное решение об отмене взыскания с предприятия всей суммы неправильно начисленных таможенных платежей. Достойно удивления, что для решения такого мелкого в масштабах страны вопроса понадобилось вмешательство главы государства.

...Полтора года назад заработная плата на предприятии была ниже средней по району в 2,5 раза, а за весь 2007 год составила всего 288 тысяч рублей. За июнь 2008-го — 349 тысяч рублей, не намного больше минимального потребительского бюджета на душу населения (тогда — 324 тыс. рублей).

"С зарплатой такого уровня мы людей не удержим", — вынужден признать директор СП **Анатолий Швед**. Было время, когда за каждый килограмм чистого креветочного мяса работницам платили лишь чуть больше двух тысяч рублей. Как поведала одна из работниц, если уложиться в месячную норму, ей нужно было работать без обеда.

Работники СП перерабатывают один из самых мелких, а значит, трудоемких сортов креветки "крангон-крангон", который имеет большую цену из-за высоких вкусовых качеств и хорошего спроса на западном рынке. Потому мясо креветок главный соучредитель СП — польская фирма "Ковян-Гроуп"— вывозит на Запад по заказу немецкой фирмы "Штюрк-Деликатесен" в режиме реэкспорта и там продает.

Напомним, что недовольные заработками работницы обратились за помощью к брестским правозащитникам и в Брестское региональное отделение Белорусского профсоюза РЭП. Приезжали в Березу правозащитники **Сергей Вакуленко**, **Владимир Величкин**, руководитель регионального отделения РЭП **Зинаида Михнюк** и правовой инспектор отделения **Владимир Малей**. В результате креветочницы объединились в профсоюзную группу РЭП, зарегистрированную в Минске.

Они написали в облисполком о форс-мажорных обстоятельствах, подобных тайфуну или цунами, сложившихся осенью прошлого года. То есть тогда, когда со стороны Брестской таможни резко изменился подход к отходам производства (панцирям креветок), составляющим тут примерно 70 процентов. До этого панцири, на которые при ввозе заявлялась символическая стоимость — всего 2,5 евро за одну тонну, после переработки поступали бесплатно на комбикормовые заводы, птицефабрики и свинофермы как источник кальция. Но в сентябре 2007 года вышел в свет указ президента №399 "Об определении таможенной стоимости товаров, неизбежно образующихся при получении продуктов переработки". В нем предписывалось приравнять таможенную стоимость отходов к стоимости сырья.

Парадокс: готовая продукция (мясо креветок) оказалась более чем в два раза дешевле панциря. Брестская таможня при отправке очередной партии отходов сначала приняла их без претензий и предупреждений по старым расценкам, а потом вдруг доначислила СП огромные таможенные платежи — 101,6 млн рублей за отходы, то есть в сотни раз больше, чем заплатили! Несмотря на то, что уже после случившегося было получено заключение уполномоченного органа, что отходы от переработки креветок не представляют коммерческой ценности, задолженность по таможенным пошлинам не отменили.

Соучредитель СП — польская фирма "Ковян-Гроуп" — сообщил в Березу, что если вопрос не решится положительно, то скорее всего придется ликвидировать "Трансоэкспресс". 166 работников предприятия подписали коллективное письмо, направленное в Администрацию президента. Но Брестская таможня не собиралась отменять свое решение. В конце концов, через пару месяцев за отходы стали рассчитываться по "подъемным" платежам.

Креветочным делом занялся губернатор Брестчины **Константин Сумар**. Видя абсурдность сложившейся ситуации, он стал ходатайствовать перед республиканской "вертикалью", чтобы вопрос разрешился в пользу трудового коллектива.

Теперь предстоит встреча руководства польского учредителя — фирмы "Ковян-Гроуп" с руководством немецкой фирмы-заказчика "Штюрк-Деликатесен", чтобы решить вопрос о повышении зарплаты и перспективах развития. Директор СП Анатолий Швед признает, что лучший вид агитации — это зарплата. Но как ее повысить, когда вся продукция идет на экспорт, условия которого невыгодны для белорусско-польской стороны? По контракту с немецкими партнерами из фирмы отпускная цена на чистое креветочное мясо не может меняться в течение 5 лет! Повышение же зарплаты резко увеличит себестоимость готовой продукции и снизит прибыль производства.

Естественно, новые рабочие места в Березе создавались не для того, чтобы держать наемных работников в "черном теле". Им остается надеяться, что на предприятии не произойдет революционных потрясений и что за их работу заплатят достойно.

Александр КОВАЛЬЧУК.

Брест.

Народная Воля http://www.nv-online.info
7 ЖНІЎНЯ 2008 г.

АБИТУРИЕНТ-2008

Нестыковочка в баллах!

28 июля после двух вступительных внутренних экзаменов в здании факультета журналистики на ул.Кальварийской собралось около 60 абитуриентов, чтобы услышать заветное "зачислен", мечты о чем не давали многим потенциальным студентам спать неделю, месяц, а кому-то и год...

С замиранием сердца абитуриенты, вслушиваясь в каждую фамилию, пытались угадать в ней недавнего знакомого, а узнавая количество баллов, набранных этим счастливчиком, производили мысленные подсчеты шансов услышать свою фамилию следующей.

Во время оглашения списка поступивших на специальность *"Литературная работа"* не было ни восторженных оваций, ни слез радости или разочарования... Все было предсказуемо. Таблица о ходе приема документов, размещенная на сайте журфака, дала возможность каждому сравнить свои баллы с баллами конкурентов и, конечно, предположительно высчитать свое порядковое место в пирамиде потенциальных первокурсников. Здесь было все просто: набрал определенное количество баллов — молодец! Считай, студент! Не набрал — добро пожаловать на платное отделение!

Совсем иная реакция зала была во время оглашения фамилий поступивших на специальность *"Информация и коммуникация (технологии коммуникации)"*. Точка отсчета — **свыше 49 баллов**! И это из **50 возможных**! Шок. Удивление. Восторг и... недоумение!

"Сорок девять и семь десятых балла!", "Сорок девять и четыре!.. Вот это да!" — только и слышалось со всех сторон. Ажиотаж был неописуем как у поступающих на "лит.ред.", так и на "инфоком".

Всеобщее любопытство было удовлетворено после того, как Наталья Анатольевна Зубченок (заместитель декана факультета) попросила "героя" показаться.

Довольная девушка с кокетливой улыбкой резво встала с места.

Чувством глубокого уважения к ней прониклась и я. Однако буквально через несколько минут это чувство с небывалой скоростью начало убывать. И не только у меня...

Дело в том, что на сайте факультета журналистики БГУ в информации о ходе приема документов (ссылка — http://www.bsu.by/Abiturient/stat/Info1/db2.htm) очень четко, в таблице расписаны изначальные баллы каждого, кто подал документы на специальность. И в строке "Информация и коммуникация" только у двух человек в столбце с цифрами оказались максимальные баллы — от 27.1 до 28.0. **Так объясните, как, имея 28 баллов, сдав два экзамена, получить 49?!** Или девушка, чье имя шло первым по баллам в списке зачисленных, получила по одному экзамену 10, а по другому — 11?! А может, у журфака новая система оценок? Да и если рассуждать логически, то 9 "с копейками" можно было получить либо за ЦТ, либо за аттестат, ведь на внутренних экзаменах ставятся только полные оценки! Да... Интересно было бы почитать сочинение или послушать ответ на 10 — или 11(?!) — баллов!

Что ж, могу предположить лишь следующее: в 2008 году на журфаке БГУ наравне с простыми смертными, честно заслужившими бюджетное место, будут учиться непризнанные гении и вундеркинды. Причем не признанные не только в книге рекордов Гиннесса, но и даже в документах среди поступающих!

Анастасия КОПЕЦ.

От редакции. *Надеемся, что руководство БГУ объяснит эту странную ситуацию.*

У ВНУ недабор нават на бюджэтныя месцы

Па выніках уступнай кампаніі ў 11 ВНУ Беларусі засталіся вакантныя бюджэтныя месцы (на 46 спецыяльнасцях). Пра гэта БелаПАН паведаміў намеснік начальніка ўпраўлення кантролю органаў адукацыі, навукі і культуры Камітэта дзяржкантролю Уладзімір Гапоненка.

Паводле яго слоў, больш за ўсё незанятых бюджэтных месцаў засталося ў Беларускім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце. Недабор першакурснікаў у гэтай ВНУ адзначаны на такіх спецыяльнасцях, як "Канструяванне і вытворчасць вырабаў з кампазіцыйных матэрыялаў", "Машыны і абсталяванне лясного комплексу", "Тэхналогія дрэваапрацоўкі", "Выдавецкая справа", "Тэхналогія паліграфічнай вытворчасці", "Біятэхналогія", "Лясная гаспадарка", "Садова-паркавае будаўніцтва".

У Беларускім дзяржаўным універсітэце не поўнасцю ўкамплектаваны спецыяльнасці "Механіка", "Прыкладная матэматыка", "Хімія" (на ваенным факультэце); у Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі — "Аграномія", "Плодаагародніцтва", "Заатэхнія"; у Гомельскім дзяржаўным універсітэце імя Францыска Скарыны — "Гісторыя" і "Замежная мова (англійская)"; у Мазырскім дзяржаўным педагагічным універсітэце — "Пачатковая адукацыя". Недабор студэнтаў адзначаны таксама ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка, Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў, Полацкім дзяржаўным універсітэце, Баранавіцкім дзяржаўным універсітэце і Беларуска-Расійскім універсітэце (Магілёў).

Паводле слоў У.Гапоненкі, цяперашняя сітуацыя пацягне за сабой памяншэнне планаў прыёму на пэўныя спецыяльнасці ў наступныя гады. Акрамя таго, лічыць прадстаўнік КДК, неабходна мэтанакіраваная работа з боку ВНУ па прыцягненні абітурыентаў для паступлення на шэраг спецыяльнасцяў. "Сёння ВНУ спадзяюцца на стыхійны конкурс, а гэта, як бачым, станоўчага выніку даць не можа", — зазначыў ён.

Нагадаем, залічэнне на дзённую бюджэтную форму навучання завяршылася 30 ліпеня, на завочную бюджэтную форму навучання — 1 жніўня. Залічэнне на ўсе формы навучання на ўмовах аплаты завяршылася 4 жніўня.

Сёлета ў 43 дзяржаўныя ВНУ планавалася прыняць 81,2 тыс. чалавек, 31,2 тыс. з іх — на навучанне за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту. У дзесяць прыватных ВНУ план прыёму складае каля 9 тыс. чалавек. Абітурыенты маглі выбіраць з 350 спецыяльнасцяў і тысячы спецыялізацый, прапанаваных ВНУ.

Анастасія ЯНУШЭЎСКАЯ.
Фота photo.bymedia.net

Пенсіі павышаны

Памер працоўнай пенсіі па ўзросце з 1 жніўня 2008 года павялічаны ў сярэднім на 11,2%. Як паведаміла прэс-служба прэзідэнта, адпаведны ўказ Аляксандр Лукашэнка падпісаў 4 жніўня.

Сярэдняя працоўная пенсія па ўзросце ў жніўні складзе 408,1 тыс. рублёў.

Папярэдняе павышэнне памеру працоўнай пенсіі па ўзросце адбылося 1 лютага 2008 года. Тады пенсіі ў сярэднім павысіліся на 6%.

У ліпені БАТЭ названы найлепшым футбольным клубам свету

Найлепшым футбольным клубам свету ў ліпені названы барысаўскі БАТЭ. Са 173-га месца каманда ўзнялася адразу на 93-е! Пра гэта сведчыць сусветны рэйтынг футбольных клубаў, які прадстаўлены Міжнароднай федэрацыяй футбольнай гісторыі і статыстыкі.

Нагадаем, такому поспеху барысаўцаў паспрыялі тры іх перамогі ў кваліфікацыйных гульнях Лігі чэмпіёнаў, асабліва апошняя — над знакамітым бельгійскім "Андэрлехтам" на полі саперніка.

Шукалі пажарныя, шукала міліцыя

Чалавек, якога органы ўнутраных спраў расшуквалі па ўсёй краіне ў сувязі з выбухам у Мінску 4 ліпеня, сам звярнуўся ў міліцыю.

Нагадаем, што МУС распаўсюдзіла праз газеты і лістоўкі здымак чалавека, які нібыта хаваецца ад іх у сувязі з выбухам.

Неафіцыйна менавіта ён і лічыўся галоўным падазроным, міліцыя прасіла ўсіх, хто пазнае чалавека на фотаздымку, паведаміць пра яго месцазнаходжанне. І так добра ўсё атрымлівалася, пакуль мужчына, даведаўшыся, што яго шукаюць, сам не звярнуўся ў міліцыю.

Такім чынам, галоўнага падазронага ў справе аб выбуху ў следчай группы зноў няма.

Фальшывы страхоўшчык

Фальшывага страхавога агента злавілі ў Докшыцах на Віцебшчыне.

Прыбытковы занятак прыдумаў сабе раней асуджаны жыхар Докшыцкага раёна. Ён хадзіў па хатах, выдаючы сябе за прадстаўніка Белдзяржстраху.

Правяраючы дакументы на страхоўку будынкаў у адзінокіх пенсіянераў, фальшывы агент "выкрываў" недаплату ўнёскаў ды браў з бабулек грошы. Затрымалі яго па заяве адной пільнай сялянкі, якой страхоўшчык падаўся падазроным.

РЕДКИЕ ЛЮДИ

Марш Чернышевского

На встречу со мной Валерий Федорович пришел... босиком. Ехал в электричке без обуви, без нее и по Минску топал. Представляю, как посматривали на него прохожие. Да и я был удивлен, когда в картинную галерею, где мы назначили свидание, вошел картинный ветеран: седой, в зеленых штанах, в зеленой рубашке и... босой.

— Последователем Иванова стали? — спросил я Чернышевского.

— Стал, да не по своей прихоти, — начал оправдываться он. — Болезни сегодня мною командуют, поэтому всё делаю, чтобы их побороть. А хождение босиком очень полезно для организма. Особенно летом. И вам советую делать эту процедуру.

Поблагодарив за совет, я начал допытываться и узнал, что недуги преследуют Валерия Федоровича с далеких времен. В школе он сильно увлекался спортом, занимался гимнастикой, ездой на велосипеде, имел высокие разряды. Да, видимо, переусердствовал. Вот и дало сердечко сбой. С годами все это вылилось в инфаркт, вторую группу инвалидности.

Но в юности он не обращал внимания на свои сердечные дела, не ходил по врачам. Ему нельзя было быть больным, это не вписывалось в его планы. Ему хотелось служить в армии, быть офицером.

КАПИТАН

В армию Валерий не сразу пошел. Решил испытать себя на другом поприще, не менее боевом и трудном. Окончив горный техникум, он спустился в шахту.

— Это тоже была своего рода романтика: ползать под землей, когда над твоей головой пласт на расстоянии десяти сантиметров, когда рядом взрывается газ и погибают ребята. Но я жаждал риска, — вспоминает бывший горняк. — Мой отец тоже рисковал всю войну. Он был пулеметчиком, а пулеметчики не отсиживались в тылу. Четыре пули прошили его, но он выжил, вернулся домой и работал, не жалуясь на раны. Я старался походить на него и считал, что горняцкое дело — это нормальная мужская работа, когда чувствуешь себя человеком в общении с такими же парнями.

Однако меня влекла армия, которая в то время казалась мне эталоном мужества. Я стал ходить в военкомат и проситься, чтобы меня призвали в ряды Вооруженных сил. И добился своего.

Мне хотелось быть летчиком, но подвело зрение. А сердце? А сердце не дало сбоя, спасибо ему. Попал в танковую дивизию, прошел сержантскую школу, окончил Московское высшее Краснознаменное училище имени Верховного Совета. И сразу был направлен в город Брест, назначили меня командиром батальона глубинной разведки. Что это такое? Забрасывают тебя далеко-далеко, с тобой несколько человек. Приземлился, оценил обстановку, действуй, выживай и побеждай. Делай все сам, думай обо всем сам. И за товарищей неси ответственность, как ангел-хранитель. Суровая романтика, суровая служба, скажу я вам. Все это сполна мы испытали потом, во время чехословацких событий. Подробно обо всем говорить не буду, скажу только, что мы были на границе в районе Судет и выполняли отдельные, деликатные поручения.

А закончил службу я в Печах, в Борисове. Ушел в запас в звании капитана. И рад, что мои дети, а у меня три сына, пошли по моей стезе. Двое из них стали десантниками. Со средним сыном я, можно сказать, дослуживал в десантном полку в Каунасе, потом под Одессой. Был там я и внештатным фотографом, и корреспондентом, в воздухе фотографировал ребят. И для меня была самая высокая награда: прыгать с парашютом вместе с сыном. Знаете, какая великая радость — ощутить небо, ощутить полет и видеть рядом родное лицо! Я об этом писал не только в корреспонденциях, но и в стихах.

ПОЭТ

Я спросил у Чернышевского: не пересекается ли их род с родом автора знаменитого романа "Что делать?".

— Отец показывал мне какие-то бумаги, но меня тогда это не интересовало, — ответил Валерий Федорович. — Да и сейчас я не веду поиск. Сделал однажды запрос в архив, мне не ответили, я и успокоился. Надо жить своими, а не чужими заслугами.

А литературу любил и люблю. Но особенно поэзию. Я родился в Гребенковском районе, что под Полтавой. А знаете, почему район назвали Гребенковским? По имени поэта Евгения Гребенки, уроженца тех мест. Это тоже сказалось на моем увлечении. Я познакомился с его творчеством и решил тоже попробовать свои силы в поэзии. В школе писал стихи, писал в армии. Но по-настоящему начал заниматься творчеством, уйдя в запас. Мною написано уже более 70 стихотворений, вышел первый сборник "Служба памяти", есть поэмы. По моим стихам в Борисове ставят театральные представления. Одно из них прошло накануне Дня Победы. Есть уже и песни на мои слова. Первую из них написал композитор Владимир Будник. Называется она "Марш белорусской армии". Песня походная, ротная.

— А еще есть у вас песня "Линия Сталина". Говорят, президент Венесуэлы Уго Чавес, когда был с визитом в нашей стране и посетил историко-мемориальный комплекс "Линия Сталина", несколько раз слушал эту песню. Так понравилась она ему, так запала в душу.

— И мне об этом говорили.

— Но у песни вашей непростая судьба, назревал даже скандал.

— Скандала не было. Было недоразумение. И я поясню, почему оно произошло.

Сначала была баллада "Линия Сталина". Мысль о ее написании появилась давно. Я ходил в туристические походы по тем местам, видел доты, траншеи, окопы. Это были следы прошедшей войны, и они меня вдохновили на творчество. Да, я знал, что в тех местах ожесточенных боев не было, укрепрайон не сыграл своей роли, фашистов здесь не остановили. Но я писал и имел в виду другие линии, линию Бреста, линию Гродно, линию Борисова, Могилева, где немцам дали достойный отпор, где проявились мужество и стойкость советских бойцов. Вот о чем моя баллада.

Я познакомил с ней ребят-афганцев. Они мое произведение хорошо восприняли, восприняли смысл и философию текста. И посоветовали напечатать его. Что я и сделал. Баллада была опубликована в нашей борисовской газете, в газете "Семь дней". А дальше я не ставил задачу, чтобы она появилась в других изданиях. Родилась мысль, что баллада должна стать песней. Но с песней на первых порах не заладилось, хотя я и предлагал свое творение армейскому ансамблю. И только когда встал вопрос об открытии комплекса "Линия Сталина", когда появилась необходимость в заглавной песне, если хотите, гимне, тогда моя баллада была разыскана и предложена композитору — Игорю Лученку. Но предложена, обратите внимание, как стихотворение неизвестного автора. Меня в известность не ставили. А надо было. Хотя бы в интересах творчества. Дело в том, что когда шла работа над текстом, Игорь Михайлович посчитал, что в стихотворении много куплетов, решил сократить их до трех. Но в третьем куплете не было логической точки, нужной фразы. И тогда он обратился к знакомому поэту-песеннику. А тот с поставленной задачей, я считаю, не справился...

— И когда вы узнали об этом?

— Когда песня была уже написана и прозвучала в эфире. Но сегодня обиды нет, потому что песня звучит, песня получилась. И меня официально признали ее автором. Конфликт исчерпан.

АВТОМОБИЛИСТ

Когда в семье Чернышевских назревал конфликт, его решали оригинальным способом. Мать брала гитару, отец скрипку. Они садились рядышком и начинали играть. Играли до тех пор, пока не успокаивались, а затем, обнявшись, уходили доделывать домашнюю работу.

Валерий тоже подступался к гитаре, играл на ней в детстве. Но она не давалась ему, дальше простеньких аккордов дело не пошло. Оно и понятно. Парнишка грезил об ином, об армейской службе, о военной технике. И это стало смыслом его жизни.

Так что гитары маминой сейчас нет. А есть отцовский походный патефон, который он принес с фронта. А еще есть автомобили, машины тех далеких грозовых лет.

— Я имею ГАЗ-67, — рассказывает ветеран. — Это машина фронтового направления, 1941 года выпуска. Я влюблен в нее. Она без хитростей, вынослива. Поскольку у меня три сына, то я планировал создать коллекцию таких машин. Их у меня сейчас четыре. Но не все на ходу. А мой ГАЗ-67 в хорошем состоянии. Она используется практически каждый год на парадах, на Кургане Славы, ее снимало телевидение, фото ее печатали газеты.

— Валерий Федорович, но вы машины приобретали не только для парадов, не только для семейной коллекции?

— Я просил: дайте мне место, где есть охрана, и мы с ветеранами восстановим старые армейские машины. Они будут использованы как движущийся музей военной автотехники, который может приехать в любую деревню, в любую школу. И мы хотим приобщить к этому делу и молодежь: иди, вот твой экипаж, вот твой инструктор, ремонтируй, обучайся, познавай прошлое, учись патриотизму. Это так заманчиво, увлекательно. Но меня никто не слышит.

— А патефон ваш слышат?

— А он у меня не один. И пластинок уникальных множество. Есть задумка передать все мое богатство, в том числе и автомобили, хорошей школе или киностудии "Беларусьфильм", где я снимаюсь в кино.

АРТИСТ

Да, Валерий Чернышевский снялся уже во многих фильмах.

— Несколько дней назад я исполнял роль беженца в кинокартине "Застава", — рассказывает ветеран. — Это эпизодическая роль, роль второго плана, как говорят актеры. И вот представьте: 1941 год, начало войны. Жара, горящие танки и автомобили. И мы, беженцы, бредем около них, падая и спотыкаясь. Это так остро напомнило мне прошлое. В такой ситуации оказался и я 67 лет назад. Хоть и маленький был, но не забыть, как вела меня бабушка за руку, как кружили немецкие "мессеры". Отец ушел на фронт, а мы, собрав кое-что из вещей, вместе с детским садом сели в санитарный вагон, нас прицепили к воинскому эшелону, и мы отправились в сторону Харькова. На санитарном вагоне виднелся большой красный крест, его нельзя было не заметить. Но фашистский летчик прошил пулеметными очередями вагон. Я потом написал: "На руинах перрона чьи-то тени лежат, в санитарном вагоне догорел детский сад". Но я остался жив. Остался жив и после второй бомбежки, когда снаряд разорвался рядом. Нас спас ров, куда мы успели скатиться. Так что тема эта, тема беженцев, мне очень близка.

А что касается участия в съемках кинокартин, то я скажу следующее. Мы, актеры второго плана, обходимся создателям фильма очень дешево. Или платить штатному актеру 200 тысяч за час работы, или 30 тысяч нам. Но дело не в деньгах, хотя они тоже нужны, а в том, что это приносит радость и удовольствие. Разве забуду я кинокартину "1612 год"? За один день я превратился в мушкетера, рыцаря и простого горожанина. И в каждой эпизодической роли я нахожу свой жест, я живу тем временем.

У каждого человека должны быть увлечения, тогда и жизнь наполняется смыслом, целью и мечтой. Нужно жить всегда влюбленным во что-нибудь недоступное тебе, тянешься к нему и становишься как бы выше ростом.

ЧЕЛОВЕК

Во время нашей очередной встречи Валерий Чернышевский читал мне поэму о славянском братстве, текст песни "Марш о марше". Я не выдержал и спросил:

— Что это вас, Валерий Федорович, все на военно-патриотическую тему тянет?

Он ответил несколько высокопарно:

— Я генной памятью к ней прикован. И буду писать об этом. Есть показной патриотизм, а есть сердцем выстраданный.

Сказав так, ветеран распахнул свою сумку и начал засовывать туда бумаги. Я наблюдал за его действиями и вдруг нечаянно увидел, что в сумке полно пустых бутылок. Поймав мой взгляд, Чернышевский опередил вопрос:

— Собираю, а зачем добру пропадать?

Но у меня закрались недобрые мысли. И когда через несколько дней мне позвонил хороший знакомый из Борисова, поэт и журналист Алесь Николайченко, я сразу поинтересовался, знает ли он Валерия Чернышевского.

— А как же, участник нашего литературного объединения, талантливый человек, недавно поэму написал о Березине на белорусском языке. Понимаете, украинец, но освоил нашу мову.

— А почему этот талантливый человек пустые бутылки от водки собирает и носит в сумке? — спросил я. И услышал неожиданное:

— А потому, что он кормит больных и нищих, дает им деньги и одежду. Никому не отказывает. Больное, но большое сердце у этого человека.

И мне стало стыдно за вопрос, за мои подозрения.

Евгений КАЗЮКИН.

Летам паміраць танней...

Такую выснову можна зрабіць, вывучыўшы рашэнне Мінгарвыканкама, у якім зацверджаны максімальна магчымыя тарыфы на сацыяльна значныя паслугі.

Дакумент, у якім замацаваны гэтыя нормы, падзелены на табліцы. Выпадкова ці не, але ў першай з іх выкладзены тарыфы на рытуальныя паслугі. Усе ведаюць, што айчынныя чыноўнікі толькі і робяць, што рупяцца пра доўгае і шчаслівае жыццё беларускага народа, але "пахавальны" прыярытэт у дакуменце насцярожвае.

Такім чынам, сваякі нябожчыка павінны ведаць, што заказ катафалка ў межах гарадской рысы Мінска не павінен каштаваць больш за 150 тысяч рублёў. А вось калі катафалк прадастаўляецца па-за межамі Мінска, то максімальная сума, якую могуць запрасіць, — 260 тысяч.

Далей — болей. Калі, вы, прабачце, памрэце зімой і магілу вам будуць капаць уручную, то вашым сваякам гэта абыдзецца ў 288 тысяч. У гэтую суму ўваходзіць: капанне магілы, яе засыпанне і апусканне туды труны. Між іншым, усе гэтыя дзеянні пазначаны ў дакуменце менавіта ў такім парадку. Калі з магілай зімой "працуе" экскаватар, то гэта каштуе больш як у два разы танней — максімум 124 тысячы.

Але летам паміраць у Беларусі выгадней, у сэнсе танней. Па-першае, надвор'е цёплае, падругое зямля мякчэйшая, а патрэцяе — у летнія месяцы магілу ўручную выкапаюць усяго за 138 тысяч. А калі летам заказаць на могілках экскаватар, то трэба будзе заплаціць максімум 106 тысяч рублёў.

Працягваючы "пахавальную" тэму, чыноўнікі ўстанавілі, што выраблене драўлянай труны без абіўкі і без кошту матэрыялу можа абысціся ў 50 тысяч, а вось калі труна будзе з абіўкай, то заплаціць трэба ўжо 88 тысяч.

Выраб надмагільнага слупка (ізноў жа, без кошту матэрыялу) каштуе 17.000, а выраб надмагільнага крыжа 18.000 рублёў.

Не забыліся сталічныя чыноўнікі і пра жывых.

Для дзяцей і падлеткаў, якія не дасягнулі 16-гадовага ўзросту і хочуць займацца спортам у секцыях, усталяваны наступныя расцэнкі на заняткі: гадзіна плавання ці рытмікі — 6000, вялікага тэніса — 8000, а гадзіна заняткаў футболам ці хакеем — 5000.

Спортам, канечне, у нас займаецца шмат народу, але яшчэ больш наведвае цырульні. Таму, прыходзячы ў звычайную цырульню, а не элітны салон, вы павінны ведаць, што простая стрыжка максімальна можа каштаваць ад 8,5 да 9 тысяч рублёў, а вось мадэльная — ад 18 да 25. Афарбоўка сівых валасоў — ад 15,5 да 24 тысяч рублёў. Прычым чым карацей валасы, тым паслугі таннейшыя. Як вынікае з дакумента, даўжыня валасоў дзеліцца на тры групы. Першая — да 24,9 сантыметра, другая ад 25 да 39,9 сантыметра і трэцяя — ад 40 сантыметраў і болей. Атрымліваецца, "не дарасціўшы" міліметр, можна заплаціць менш.

Усталяваны таксама і максімальныя тарыфы на паслугі манікюрнай залы ў цырульнях. Так, жаночы манікюр можа каштаваць 8000 тысяч без кошту матэрыялаў, а вось мужчынскі — 12.000. Жаночы педыкюр з улікам усіх неабходных працэдур будзе каштаваць як мінімум 23.950 беларускіх рублёў, мужчынскі — на 7 тысяч болей.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Жыхар Магілёва вынайшаў эліксір урадлівасці

Жыхар Магілёва Яўген Казлоў трапіў у кнігу рэкордаў, цудаў і дасягненняў "Дзіва". Гэтае выданне — аналаг Кнігі рэкордаў Гінеса на тэрыторыі краін СНД і Балтыі.

Яўген Казлоў — кандыдат хімічных навук і вынаходнік. Ён праславіўся дзякуючы свайму эліксіру ўрадлівасці — канцэнтрату з бактэрый, змяшаных са звычайнай вадой. Вынік уздзеяння эліксіру — з аднаго зярнятка ячменю выраслі 44 сцяблiны, з зярнятка жыта — 31. Казлоў сцвярджае, што менавіта бактэрыі ствараюць у глебе пажыўнае асяроддзе і поўнасцю раскрываюць патэнцыял расліны. Дзеянне комплексу Яўген Казлоў праверыў на насенні практычна ўсіх культурных раслін і нават на сабе: канцэнтрат можна піць і дадаваць у ваду падчас прыёму ванны.

Цяпер вынаходнік мае намер укараніць эліксір урадлівасці ў галіну сельскай гаспадаркі. Яўген Казлоў перакананы, што такім чынам можна дапамагчы ў вырашэнні харчовай праблемы ўсясветнага маштабу.

АТЫ-БАТЫ

Збірайся, народ, у партызаны!

Больш як дзве тысячы беларусаў будуць выкліканы на ваенныя зборы. Міністэрства абароны Беларусі ўжо заявіла, што ў комплексным аператыўным вучэнні "Восень-2008" прымуць удзел расійскія ваенныя. Эксперты лічаць, што Беларусь дамагаецца, каб расійскія лётчыкі прадэманстравалі магчымасці дывізіёна, аснашчанага найноўшай зенітнай ракетнай сістэмай С-400 "Трыумф".

Па даных Мінабароны, беларуская армія накіруе на вучэнні каля 8500 чалавек, у тым ліку звыш 2000 "партызанаў" — звольненых раней салдатаў, прапаршчыкаў і афіцэраў. Выкарыстанне баявой тэхнікі і зброі плануецца на сямі палігонах ва ўсіх рэгіёнах Беларусі. Выклік на зборы — 15 кастрычніка. Тэрмін вучэнняў — роўна тыдзень, да 21 кастрычніка.

У адным з апошніх інтэрв'ю для СМІ міністр абароны Беларусі Леанід Мальцаў заявіў, што людзі, выкліканыя з запасу, "мусяць быць падрыхтаваны не горш, чым кадравыя ваенныя". За ўхіленне ад яўкі на зборы "партызаны" будуць карацца штрафамі ці прымусовай працай на тэрмін да аднаго года альбо арыштам на тры месяцы.

Калі ж чалавек з запасу будзе "касіць" праз сімуляцыю захворвання ці падробку дакументаў, ён можа быць арыштаваны на тэрмін да шасці месяцаў. Найгоршае пакаранне — абмежаванне волі на два гады.

За час знаходжання на ваенных зборах "партызаны", якія маюць сталую працу, атрымаюць сярэднямесячны заробак. Прадпрымальнікі і тыя, хто лічыцца беспрацоўнымі, атрымаюць грашовую суму ў памеры 3,9 базавай велічыні (прыкладна 100 тысяч рублёў). Выплаціць гэтыя грошы абавязаны раённыя выканаўчыя камітэты па месцы жыхарства.

Галіна БАРАВАЯ,
www.bulletinonline.org

ПАСЛУГІ

Прыём шклатары і іншая дапамога жадаючым.

Тэл. (8-033) 661-11-87 (МТС).

Считать недействительным

утерянное удостоверение инвалида III группы №0076370 серия 15 на имя БЕРЕЗОВСКОГО Евгения Ивановича.

Куплю мотоблок МТЗ одноцилиндровый, можно б/у. 775 38 71 (МТС)

Глобальное потепление и Беларусь

В XX веке на матушке Земле стало теплее в среднем на 0,6 градуса, а в Беларуси — на 1,1. К концу нынешнего столетия, согласно выводам Межправительственной группы ООН, будет еще жарче: по скромным прогнозам — на 2,5 градуса, по самым мрачным — аж на десять!

Впервые об угрозе глобального потепления ученые сообщили около 20 лет назад и долго спорили, чем оно вызвано — природными причинами или деятельностью человека? Наконец сошлись во мнении, что ответственность за все происходящее с климатом должен взять на себя именно человек.

Парниковый эффект

Стало известно, что атмосфера Земли, как стекло в парнике, пропускает солнечное тепло, но не дает ему уходить обратно в космос. Главным образом это "заслуга" углекислого газа, концентрация которого в атмосфере вот уже более века стремительно растет вследствие сжигания огромного количества угля и нефти.

Парниковый эффект усиливается, что ведет к потеплению климата. Конечно, природа и раньше преподносила сюрпризы — кратковременные потепления сменялись такими же кратковременными похолоданиями. Однако с 1989 года началось не имеющее аналогов потепление, выразившееся в резком повышении температуры зимой. В Беларуси, по словам ведущего инженера Республиканского гидрометеорологического центра Ирины Кулешовой, тогда средняя температура января и февраля превысила норму на 7—7,5 градуса, а марта и апреля — на 3—5. Да и в целом 1989 год оказался самым теплым за столетний период. Схожее потепление повторилось и в дальнейшем. Исключением стал лишь 1996-й, когда средняя температура по Беларуси оказалась чуть ниже нормы. Ее повышение с 1989-го по 2007 год приходилось в основном на первые четыре месяца и, к примеру, в Минске она соответствовала средним температурам Львова и Киева.

Парниковый эффект усугубляется и уменьшением озонового слоя атмосферы. В 80-х и 90-х годах прошлого века многие государства подписали Монреальский и Киотский протоколы, касающиеся норм выброса в атмосферу озоноразрушающих веществ (ОРВ), к которым присоединилась и Беларусь. Сегодня они в нашей стране не производятся, а только импортируются. Лицензии на их использование ежегодно выдают все меньшему количеству субъектов хозяйствования. Основные усилия государство сосредоточило на обеспечении герметичного хранения ОРВ, регенерации с перспективой приобретения технологий по их полному уничтожению.

Проблематично вывести ОРВ из эксплуатации в сельском хозяйстве и пожаротушении. Здесь еще предстоит немалая работа по переводу на озонобезопасные хладагенты оборудования животноводческих, птицеводческих комплексов, а также пожарных служб.

«Кризис экологического долга»

Вообще, как утверждает представитель Программы развития ООН в Беларуси Леван Буадзе, если средняя температура на Земле повысится всего на 2-3 градуса, то остановить негативные природные процессы будет невозможно. И если сегодня в первую очередь развитые промышленные страны не начнут снижать количество вредных выбросов, планете грозит опасность. А между тем эти страны отнюдь не горят желанием выполнять, к примеру, зафиксированные в Киотском протоколе обязательства сократить к 2050 году выброс парниковых газов на 80 процентов. Ведь тогда многим государствам придется всерьез заняться перестройкой структуры экономики, что потребует немалых расходов. В недавнем докладе ООН "Борьба с изменениями климата: человеческая солидарность в разделенном мире" подчеркивается наличие в ряде стран Евросоюза, США и Канаде расхождений между согласованными целями по сокращению выбросов в атмосферу углекислого газа и их нынешней энергетической политикой. Эксперты считают, что своими действиями богатые страны создают "кризис экологического долга", который сильнее всего отразится на бедных слоях населения всего мира. По мнению директора Отдела докладов о развитии человека ООН Кевина Уоткинса, сегодня не нужны заявления высокопоставленных лиц, напоминающих о необходимости решения проблем, — нужны конкретные меры по уменьшению выбросов.

Губит людей вода

А теперь вот о чем. Часто можно услышать: "Ой, какое жаркое лето — это все глобальное потепление!" В действительности средняя температура на Земле повышается на доли градуса за несколько лет. Другое дело, что сие приводит к изменению атмосферных процессов. Возможно появление сильных ветров в средних широтах, а в Атлантике — к смещению Азорского антициклона и Исландского циклона на восток, которые при ощутимом потеплении станут надвигаться на Центральную Европу и европейскую часть России. Значит, будет больше осадков, зимы станут теплее. Какие проявления чувствуются уже сегодня? Опять же, в России — это таяние вечной мерзлоты, пока, правда, лишь на самой ее окраине. Если через много лет она оттает на большой территории, все, что там построено, "поплывет", развалится.

Как известно, один из эффектов глобального потепления — повышение температуры воды в Мировом океане. Вода, как и любое тело, при нагревании расширяется, увеличивается в объеме. А куда ей при этом деваться? Только на сушу. Свою лепту в повышение уровня океана вносит и таяние льдов. Пока речь идет о миллиметрах, но сигнал тревожный. Ведь в прибрежной полосе живет треть населения Земли. Разумеется, затопление приморских городов — проблема не завтрашнего дня. Но, по мнению российского ученого, доктора физико-математических наук Сергея Гулева, даже первые сантиметры для низменных регионов, как, например, Голландии, очень опасны. А подъем уровня океана на один метр приведет к тому, что в некоторых местах вода зальет десятки и сотни километров суши. Кстати, для Санкт-Петербурга это опасно в той же мере, как и для Западной Европы.

Сдвиг широт

На первый взгляд, Беларуси это не касается, но нельзя не заметить изменения режима увлажнения территории нашей страны. Так, с 1989 года по настоящее время усилилось неравномерное выпадение осадков — чередуются засушливые и влажные периоды. Кроме того, температурные особенности конца прошлого и начала XXI века отразились на хозяйственной деятельности. Во-первых, потепление привело к изменению сроков отопительного сезона. Например, в Минске его продолжительность сократилась на 10—12 дней, а средняя температура воздуха в данный период возросла на 1,5—1,7 градуса.

Во-вторых, теплые аномалии весенних месяцев приводят к более раннему таянию снега. Это вынуждает раньше начинать полевые сельскохозяйственные работы.

Вместе с тем в апреле и мае повышается опасность заморозков — уже во время активного развития растений. Согласно многолетним данным, в Минске первая декада мая всегда была теплее третьей декады апреля на 2,5 градуса. Но в 1994, 1995, 1999 и 2000 годах все поменялось с точностью наоборот. Почему так происходит, для ученых пока остается загадкой.

И еще об одном весьма значительном признаке глобально потепления, наблюдающемся в Беларуси. Согласно принятой в нашей стране в 1973 году классификации, вся территория государства разделена на три агроклиматические области: северную, центральную и южную. Однако в результате потепления за полтора десятка лет произошел, так сказать, распад северной области и появилась новая, более теплая агроклиматическая область на юге Полесья, для которой характерны самая короткая и теплая в пределах Беларуси зима и продолжительный и высокотемпературный вегетационный период. Проще говоря, произошел сдвиг в широтном направлении примерно на 150—200 километров, что вынуждает внести уточнения в схему использования посевных площадей.

Учитывать новые условия

Итак, по прогнозам белорусских ученых, к 2010—2020 годам температура июля может повыситься на 0,5—0,7, а января — на 1,3—1,5 градуса по сравнению с нынешним средним уровнем. Возрастет продолжительность вегетационного периода. Кстати, его увеличение всего на пять-восемь суток в течение десяти лет весьма благоприятно для сельского хозяйства — это улучшит качество полевых работ, сельскохозяйственных культур, повысит продуктивность сенокосов, пастбищ.

Если потепление разовьется по такому сценарию, то через два-три десятилетия теплообеспеченность сельхозкультур северной агроклиматической области превысит теплообеспеченность нынешней южной. В свою очередь агроклиматические условия последней будут соответствовать современной лесостепной зоне Украины. Станет возможным без ограничений выращивать на зерно среднеспелые сорта кукурузы, высевать ранние сорта сорго и поздние сорта подсолнечника. Белорусские ученые полагают, что необходимо срочно разработать стратегию развития сельскохозяйственного производства, которая бы учитывала агроклиматические условия, возникающие при глобальном потеплении.

Игорь ГРИШАН.
Фото photo.bymedia.net

ГАЗЕТА — ЧЫТАЧЫ

«Шукаю «Народную волю»...

У апошнія дні рэдакцыя атрымала шэраг лістоў, якія заканчваюцца прыкладна так: вярнуўся з адпачынку, гляжу, а ў паштовай скрынцы няма "Народнай волі". І зараз шукаю газету, у каго можна ўзяць і пачытаць.

Так, накіроўваючыся на адпачынак, многія не зрабілі **перадаплату** за нумары ў другім паўгоддзі. Зрабіце гэта ў бліжэйшыя дні. Для гэтага тэрмінова зазірніце ў любы філіял "Беларусбанка" ці наведайце бліжэйшае паштовае аддзяленне. Мінчане могуць аператыўна зрабіць **перадаплату** таксама праз рэдакцыйны офіс (вул.Энгельса, 34а) альбо пазваніць па тэлефонах: **328-63-93** ці **328-68-71**. Пасля званка да Вас прыйдуць нашы валанцёры са свежымі нумарамі газеты і дапамогуць аформіць перадаплату за любы тэрмін. Не маеце магчымасці аплаціць за ўсе нумары другога паўгоддзя — зрабіце гэта за месяц, два, тры...

Нягледзячы на экстрэмальныя ўмовы выдання газеты, тарыфы па **перадаплаце** ранейшыя: на месяц — 9500 рублёў для індывідуальных чытачоў і 15.000 рублёў для арганізацый, прадпрыемстваў, устаноў, фірм. Заўважым: паколькі кошт газеты пры рэалізацыі ў розніцу з новага года павысіўся, то выгадна рабіць перадаплату, з тым каб газета дастаўлялася дахаты.

Банкаўскія рэквізіты "Народнай волі" такія:

УП "Народная воля": р/р 3012006535014, ААТ "Пріорбанк", ЦБП 113, код 749, УНН 100961759.

Вымушаны і на гэты раз звярнуць увагу на тое, што перасылаць у рэдакцыю трэба не толькі копію плацежнага дакумента, але і запоўненую АБАНЕНЦКУЮ КАРТКУ, узор якой друкуем і ў сённяшнім нумары.

Зноў жа: запаўняйце выразна, пажадана друкаванымі літарамі. Разумеем: для тых, хто рабіць гэта будзе ўпершыню, не вельмі прыемная рэч. Але што зробіш: каб своечасова атрымліваць газету, мы вымушаны звяртацца з такой просьбай.

0402280179
ИЗВЕЩЕНИЕ
ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа	Дата	Сумма
Предоплата за июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь 2008 г. (нужное подчеркнуть)		

Кассир Плательщик Пеня Всего

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа	Дата	Сумма
Предоплата за июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь 2008 г. (нужное подчеркнуть)		

КВИТАНЦИЯ
Кассир М.П. Плательщик Пеня Всего

* [illegible]

Абонентская карточка
на номера газеты «Народная воля»
за июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь 2008 г.
(нужное подчеркнуть)
Заполняется отчетливо печатными буквами и обязательно отправляется в редакцию с копией платежного документа

фамилия
имя отч.
индекс почтового отделения
область
район
название населенного пункта
город, городской поселок, поселок, деревня (нужное — подчеркнуть)
улица
пр-т
переулок (нужное — подчеркнуть)
дом корп. кв.

(Примечание: если можете — укажите, пожалуйста, код подъезда или номер дом.телефона; в случае получения газеты через абонентский ящик обязательно укажите индекс и адрес почтового отделения)

Вы — з "Народнай воляй", "Народная воля" — з Вамі!

АФІЦЫЙНА

Беларускі МУС супраць дзіцячай парнаграфіі

Адказнасць за выраб і выкарыстанне дзіцячай парнаграфіі ў Беларусі плануецца ўзмацніць. Аб гэтым паведаміў намеснік начальніка аддзела па процідзеянні злачынствам у сферы нораваў упраўлення па наркакантролі і процідзеянні гандлю людзьмі МУС Беларусі Уладзімір Емяльянаў на прэс-канферэнцыі ў Мінску на тэму праекта закона "Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях процідзеяння нелегальнай міграцыі, распаўсюджванню рабскай працы, дзіцячай парнаграфіі і прастытуцыі".

Паводле слоў Уладзіміра Емяльянава, пытанні пакарання за выраб і выкарыстанне дзіцячай парнаграфіі не ў поўнай меры ўрэгуляваны дзеючым беларускім заканадаўствам. Плануецца ўзмацніць адказнасць за гэтыя віды злачынстваў з 4 да 13 гадоў пазбаўлення свабоды, пераведшы іх у разрад асабліва цяжкіх злачынстваў. Прадстаўнік МУС таксама адзначыў, што цяпер у сетцы інтэрнет налічваецца каля 100 тыс. сайтаў з дзіцячай парнаграфіяй.

У прыватнасці, нядаўна была раскрыта злачынная група, якая займалася вырабам дзіцячай парнаграфіі. У яе ўваходзілі тры грамадзяніны Расійскай Федэрацыі і столькі ж грамадзян Беларусі. Цяпер у адносінах да іх узбуджаны крымінальныя справы, вядзецца расследаванне. Акрамя таго, у іх дзеяннях быў выяўлены шэраг больш цяжкіх злачынстваў, таму Уладзімір Емяльянаў лічыць, што суд не абмяжуецца вынясеннем пакарання ў выглядзе 4 гадоў пазбаўлення волі.

Гаворачы аб процідзеянні злачынствам у сферы гандлю людзьмі, Уладзімір Емяльянаў паведаміў, што ў дзеючы Крымінальны кодэкс Беларусі плануецца ўвесці новы склад злачынства за выкарыстанне рабскай працы. Пры гэтым ён адзначыў, што даволі часта даводзіцца сутыкацца з сітуацыяй, калі работадавец легальна прымае на работу людзей, якія потым трапляюць у поўную ад яго залежнасць і не маюць магчымасці адмовіцца ад выканання работы.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 3286904, 3286906
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў ТАА "Типография Михайлова - С", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Па заказе ТАА "Типография Михайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54. Падпісаны ў друк 06.08.2008 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 11 026 экз. Заказ №